

VERSLAG

Commissie Algemeen Bestuur

Corsanummer : BV25.0048

Datum vergadering : 7 mei 2025

Aanwezig in de raadszaal

Commissieleden

Leefbaar 3B : Johan Philippens, Terry Duivesteijn, Leon Erwich
WIJ Lansingerland : Mark Bik, Ton Jansen, Paul Zantman
CDA : Jan-Willem van den Beukel, Job Halkes, Wouter de Ruiter
VVD : Matthijs Machielse, Ed van Santen, Eric Kampinga
D66 : Brecht Weerheijm, Erik Jonker
CU : Kees-Willen Markus, Bram Oostdijk
GroenLinks : Marko Ruijtenberg, Manon van Splunter
PvdA : Hamid Azzouzi, Nanno Scheringa, Sonnie Biharie, Valmir Xhemaili
VOOR Lansingerland : Petrine van Olst

Wethouders : Simon Fortuyn, Leon Hoek

Voorzitter : Jan Jumelet

Commissiegriffier : Lianne van den Houten

Afwezig

VVD : Nathalie van Bakel
D66 : Bert Bakker

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter: Goedenavond, het is acht uur, we gaan starten. En als u ook zover bent, dan gaan we echt starten. Welkom aan een ieder, ook aan de heer Markus, precies op tijd. Leden van de commissie en ook de extra leden vanavond die met name ook aanwezig zullen zijn bij het agenda punt 5.a. U mag ook de rest van de avond natuurlijk aanwezig blijven, het is heel interessant, de commissie Algemeen Bestuur, dus van harte welkom. Ook welkom op de tribune, de ambtenaren, de pers en andere belangstellenden wellicht aan de webcast. En uiteraard ook de wethouders van harte welkom.

2. Inspreker(s)

De voorzitter: We hebben een agenda voor ons allemaal en dan ga ik eigenlijk met uw welbevinden direct door naar punt 2. Dat zijn de insprekers en die hebben we niet vanavond.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering

De voorzitter: Dus dan brengt het ons gelijk bij punt 3, de vaststelling van het verslag van de vorige vergadering. We hebben geen wijzigingen of iets dergelijks ontvangen, dus we

gaan ervan uit dat het verslag overeenkomstig vastgesteld kan worden. Dan is het bij deze vastgesteld.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De voorzitter: Gaan wij naar punt 4 van de agenda. Vaststelling van de agenda, inventarisatie rondvragen. Bij dat laatste, gelijk te beginnen, er zijn geen rondvragen binnengekomen. Dus dat wordt vanavond een kort punt. Vaststelling van de agenda, de agenda zoals die nu voor ligt, kunnen wij daarmee uit de voeten? En heeft u geen wijzigingen, dan gaan we de agenda zoals die verspreid is ook volgen.

5. Bespreekpunten

5.a Begrotingsvarianten richting Perspectiefnota 2026 - afwijkende spreektijd 5' 1e/3' 2e termijn

De voorzitter: Brengt ons dat al heel snel bij punt 5, de bespreekpunten. En het eerste bespreekpunt is 5.a. Dat is het bespreekpunt dat met name vanuit het college is gekomen rondom de begrotingsvarianten richting de Perspectiefnota '26. En het college heeft een brief gestuurd afgelopen 15 april met daarin een voorkeursvariant. En belangrijker nog, daar zijn ook een drietal vragen gesteld die vanavond ook centraal zullen staan. En die drie vragen, ik ga ze toch maar even herhalen, ook voor de mensen thuis. De eerste vraag, bent u het eens met de door het college voorgestelde voorkeursvariant? De tweede vraag is, indien u het niet eens bent met de voorkeursvariant van het college, welke variant heeft dan uw voorkeur? En als derde, welke punten wilt u meegeven aan het college bij het uitwerken van de voorkeur in de Perspectiefnota '26? Ik ga u aan de voorkant alvast één ding meegeven. En dat is dat de bedoeling is, en zo hebben we hem ook in de voorbereiding naar vanavond ook met elkaar besproken, is dat we willen toch proberen dat er een goede duiding is voor het college, zodat zij inderdaad aan die perspectiefnota kunnen gaan werken richting juli. En uiteindelijk ook voor de begroting voor dit najaar. Dus er ligt ook wel iets op onze schouders als commissie om te proberen om een hele duidelijke duiding mee te geven die ook werkbaar is voor het college. Dank voor uw appje, mijnheer Ruijtenberg. Ik wilde openen de eerste termijn van de commissie. Voordat ik iemand het woord geef, even nog erop attenderen, we hebben de spreektijd van vijf minuten eerste termijn, drie minuten tweede termijn, plus één minuut voor interrupties, dus negen minuten. U weet hoe het werkt. En als we ons proberen een beetje te houden aan de spreektijden, dan denk ik dat we een heel eind komen. Ik ga kijken wie er is, er was net al de heer Van den Beukel, dus die ga ik als eerste het woord geven. Mijnheer Van den Beukel, gaat uw gang.

Eerste termijn

De heer Van den Beukel: Dank u wel. Voorzitter, de gemeente zit krap bij kas. Als wij thuis nou krap bij kas zitten, zijn er altijd twee opties. Het eerste is de broekriem aanhalen, alle abonnementen doorvlooien, minder op vakantie, enzovoort. Het tweede is vragen om salarisverhoging en de spaarrekeningen plunderen. U raadt het al, thuis gaan wij altijd voor optie 1. Als we daar nou echt het maximale uit hebben geperst, dan gaan we vragen om salarisverhoging. En dan raken we ons spaargeld aan. Als gemeente moeten we dat ook doen, voorzitter. Het college noemt dat geloof ik scenario D. Dus dat is onze voorkeur, is dat maar helder. En als CDA Lansingerland noemen we dat geen D, maar noemen we dat gewoon goed rentmeesterschap. Maar voor ik kom op onze eigen interpretatie daarvan, als

CDA-fractie, wil ik eerst kijken naar wat onze inwoners ons hebben verteld. En het spijt me om het college tegen te spreken op de feiten, maar de boodschap van onze inwoners is niet, gooi de lasten maar omhoog. Dat lijkt zo als je de brief leest met de samenvatting, maar dat lezen wij er niet in. Uit de enquête van de gemeente blijkt, onze inwoners willen liever geen nieuwe investeringen. Ze snappen de noodzaak om het zuinig aan te doen. Uitzonderingen daargelaten. Ze zien dat we wel mogen bezuinigen op dingen als wegen, bestuur, dienstverlening, kunst en cultuur. En ze zeggen ook, bezuinig maar liever niet op veiligheid, natuur, sport en bouwen. Kortom, onze inwoners blijken verstandige mensen. Ze willen de hand op de knip, en ze willen een overheid die zich op zijn kerntaken richt. Wat ons betreft gaat de gemeente dan ook stevig bezuinigen. En dat kan ook, want er zit voor meer dan een miljoen aan aardigheid in de begroting, wat juist afleidt van de kerntaken. Ik noem tonnen voor participatie, peperduur gratis OV, een servicebusje, sportboxen, een duur cultuurhuis, maar ook te veel beleid en te weinig uitvoering. De beleidsnota's, daar kun je de grachten mee dempen. Vooral in het sociaal domein.

De voorzitter: Ik ga u even onderbreken. Ik heb een interruptie van de heer Bik. Gaat uw gang.

De heer Bik: Dank u wel, voorzitter. Hoor ik de heer Van den Beukel nu zeggen dat hij tegen participatie is?

De voorzitter: Mijnheer Van den Beukel.

De heer Van den Beukel: Nee, maar we zijn niet voor de manier waarop het college het aanpakt. Ik kan het asioldossier noemen, maar er zijn nog heel vele andere. Participatie, dat moet wel met verstand en beleid gebeuren. Dat is niet hetzelfde als heel veel post-its plakken. En daar lijkt het nu soms toe te verworden. Voorzitter, wat ons betreft gaat de gemeente dus stevig bezuinigen. Ik noemde al een paar voorbeelden, maar de echt grote kostenposten, voorzitter, waar het college aan zet is, die tellen op tot ongeveer 40 miljoen. Misschien wel meer dan dat. In de begroting van 2025 schreef het college dan ook zelf heel verstandig, het onderzoek, van een externe consultant, laat zien dat op een aantal gebieden voor 2026 huiswerk te doen is. Waaronder jeugd, participatie en Wmo. Daar gaat het college de komende maanden vol mee aan de slag voor de jaren 2026 en verder. Klonk veelbelovend. Vraag dus aan wethouder Fortuyn, hoe staat het daarmee? Dus de franje mag weg en juist ook die grote posten moeten omlaag. Maar we sparen wat wij noemen de kerntaken. Denk aan sportvelden, aan sporthallen, verenigingen in het algemeen, veiligheid, tegen gaan van ondermijning en ook groen. Van kinderboerderijen en het groene schil rond Lansingerland tot aan het warmtenet voor tuinders, vergroening dus. En dan nog, voorzitter, iets heel belangrijks. Een broodnodige impuls die we eigenlijk graag zien in deze periode voor volgend jaar. Bouwen met meer focus. Voorzitter, paradoxaal genoeg zijn wij als Lansingerland een van de snelste groeiende gemeenten van Nederland. En toch zijn zowel starters als ouderen die een kleiner appartement zoeken massaal wanhopig. Dat is een paradox. Hier is dus een aanscherping duidelijk nodig van ons beleid. Een nieuw programma waar wij voor willen pleiten vanavond. In januari hebben we dat al geconstateerd voor Wilderszijde. Voorstel van het college, waarvoor waardering. We hebben toen geconstateerd dat het heel goed is en ook goed mogelijk is om kleiner te gaan bouwen en daarmee ook betaalbaarder te gaan bouwen. Juist voor starters en voor senioren. Het wordt tijd om dat breder te trekken. Niet alleen op Wilderszijde toe te passen, maar voor heel Lansingerland in al onze programma's, al onze bouwprojecten. Achteraf hebben we denk ik als raad, inclusief het CDA zeg ik daarbij, bij de woonvisie iets

laten liggen. Maar nu is het dus tijd, voorzitter, voor een ambitieus programma. En het is een eerste voorstel, we staan open voor debat, noem het maar duizend kleine, beter betaalbare woningen. Vijfhonderd voor starters, vijfhonderd voor senioren. Dat zou goed zijn. Dat zou denk ik de impuls zijn waar onze jongeren, onze ouderen op zitten te wachten. Dank u wel. Tot zover.

De voorzitter: Oh, ik hoor nog een interruptie voor de heer Van den Beukel van de heer Duivesteijn. Gaat uw gang.

De heer Duivesteijn: Dank u wel, voorzitter. Ik hoorde het CDA roepen variant B, maar variant B is... Oh, D. Oké, nou dan trek ik mijn interruptie in. Sorry.

De voorzitter: Goed, misschien is het handig om, als u een letter noemt, even daar een kleine duiding aan te geven, welke letter het dan ook is. Ik ga naar de heer Azzouzi, voor uw eerste termijn?

De heer Azzouzi: Voor een interruptie.

De voorzitter: Gaat uw gang.

De heer Azzouzi: Dank u wel, voorzitter. Ik hoorde de heer Van den Beukel het woord OZB niet noemen. We weten dat wij meer OZB kunnen halen en daardoor worden wij ook gekort door het Rijk, omdat wij dat geld niet ophalen. Hoe denkt het CDA daarover?

De voorzitter: Mijnheer Van den Beukel.

De heer Van den Beukel: Voorzitter, de OZB verhogen, dat is de metafoor die ik probeerde te introduceren in het begin, is de categorie om salarisverhoging vragen. We kunnen natuurlijk prima naar onze inwoners gaan en zeggen, we willen graag alles blijven doen wat we deden tot nu toe. We hebben nog een paar andere ideetjes ook. En we komen bij u de belasting wat ophogen. Dat is bespreekbaar. Het CDA is helemaal niet dogmatisch daarin. Maar echt, nadat we eerst die broekriem hebben aangehaald. En als we dan zouden constateren, al het vet is eraf en de kerntaken zijn ook beschermd, maar kan niet verder op worden ingekrompen, dan kunnen we naar de burger toe. Maar niet eerder dan dat.

De voorzitter: De heer Azzouzi heeft volgens mij nog een tweede interruptie. Gaat uw gang.

De heer Azzouzi: Dank u wel. Wat ik bedoelde, we hebben hier een onderzoek gedaan en uit dat onderzoek bleek dat wij geld laten liggen, geld die wij moesten ophalen, omdat wij dat niet krijgen vanuit de algemene uitkering. Hoe denkt het CDA daarover? Dat is los van de bezuinigingen, dat is gewoon geld die wij moeten ophalen om de voorzieningen ook in stand te houden.

De voorzitter: Mijnheer Van den Beukel, gaat uw gang.

De heer Van den Beukel: Voorzitter, gelukkig gaan we daar echt zelf over. We mogen helemaal zelf beslissen als gemeente hoe hoog we de belastingtarieven inrichten. Dus er is geen enkele verplichting vanuit de Rijksoverheid, de provincie of wie dan ook. Kijk, misschien is de suggestie wel om de belastingen hier te verhogen. Iedereen mag dat gerust suggereren. Maar gelukkig gaan we daar nog helemaal zelf over als raad.

De voorzitter: Wie mag ik in eerste termijn als... Mijnheer Duivesteijn, gaat uw gang.

De heer Duivesteijn: Dank u wel, voorzitter. Leefbaar 3B wenst voor deze gemeente een gemeente waarin het schoon, heel en veilig is. Met lage lokale lasten. Waar mensen elkaar kennen, mede door het dorpse karakter, maar ook door het sterke verenigingsleven en maatschappelijke organisaties. Een samenleving met sterke sociale structuren, waar eigen inwoners op één staan. Waar jongeren een betaalbare woning kunnen vinden, senioren kunnen doorschuiven naar een woonvorm op maat, zoals een knarrenhofje. En een gemeente waar het groen is, waar je kunt recreëren, sporten in de buitenruimte, waar geen afval op straat rondslingerd. Waar de gemeente snel en adequaat ingrijpt als er iets mankeert in de buitenruimte. En waar huizen- en hondenbezitters niet de rekening gepresenteerd krijgen van bestuurlijke hobby's. Maar ook een gemeente waar een sterke aantrekkelijke lokale middenstand is. En een gemeente die luistert naar inwoners en maatwerk toepast. En waar vanuit de vele initiatieven vanuit onze samenleving, die worden gekoesterd en gefaciliteerd door de gemeente en waardoor met je wordt meegedacht hoe je iets wel kan doen, als je een goed idee hebt. Dat, voorzitter, is het antwoord op de vraag, wat voor gemeente willen we zijn. Dat ideale plaatje staat nu onder enorme druk, want niet alles kan meer. Niet omdat wij het nou zo slecht doen als Lansingerland, maar door de Rijksoverheid. En het begrotingsjaar waar we nu al heel lang over spreken, komt er nu eindelijk echt aan, het zogeheten ravijnjaar. En hoeveel we moeten bezuinigen, dat is nog allemaal heel vaag. Ergens rond de 7 miljoen was de laatste update. Maar misschien is het inmiddels een ander getal. Niemand weet het. En dat betekent dat we vandaag een discussie hebben waarbij we blind moeten gaan sturen en niet weten wat voor gevolgen dit heeft. En dat vind ik zorgelijk. Bij het bepalen van onze voorkeursvariant is voor onze fractie dan ook het belangrijkste vertrekpunt geweest dat de bodem van elk thema en elke voorkeursvariant het maatschappelijk minimum is. En dat we, zoals ons verzekert, nergens door de ondergrens zakken. Wij hebben dan ook met behulp van onszelf ontwikkelde dashboards als volgt een voorkeursvariant ontwikkeld. Wij zijn begonnen met voorkeursvariant D. Dus het maatschappelijk minimum. En daarbij hebben we per thema gekeken wat wij belangrijk vinden. En direct afgewogen of we daarmee een stijging van de OZB wilden accepteren. Want dat is dan de consequentie. Om dan maar gelijk te in te gaan op die OZB. De voorgaande jaren hebben wij heel strikt de OZB ontzien en bewezen dat een verhoging niet nodig was. We hebben immers dezelfde of hogere ambities voorgaande jaren behouden zonder een OZB verhoging. Maar onze fractie is ook realistisch. Bij flinke bezuinigingen willen wij best praten over een OZB verhoging. Maar wel in de juiste volgorde. Dus voor nu, we sturen op de inhoud in deze voorkeursvarianten en accepteren daarbij dat elke ambitie misschien iets betekent in het ophalen van meer inkomsten. Maar als straks blijkt dat een OZB verhoging toch niet nodig is, dan kunt u ervan op aan dat wij die verhoging wederom zullen willen schrappen. De thema's waar we dan, ten aanzien van het maatschappelijk minimum, wel iets willen opplussen. Bestaanszekerheid, ten aanzien van het minimeleidend zijn we bereid iets meer te doen dan het maatschappelijk minimum. Maar we gaan er ook vanuit dat het al in grote mate voldoet. Gezondheid, wij vinden het belangrijk dat we enige ambities blijven behouden op vitaal en waardig ouder worden. Ook onder andere op de ondersteuning van vrijwilligers, mantelzorg, hulp voor hen die het nodig hebben en alternatieve of innovatieve woonvormen. Ten aanzien van kansengelijkheid willen wij graag lokale cultuur behouden. Maar voor ons is het wel duidelijk dat er echt iets moet gebeuren in de uitgaven ten aanzien van de jeugdzorg, kansrijk opgroeien. En of we hier nou een discussie op inhoud of financiën voeren, we kunnen niet negeren dat hier gewoon een groot deel van onze uitgaven zit. En daar wil ik ook graag bij aansluiten bij de

heer Van den Beukel, dat ik graag een antwoord wil op hoe het staat met het vervolgonderzoek naar aanleiding van het Cebeon/Rijnconsult rapport. Leefbaarheid en veiligheid, het zal de commissieleden niet verbazen dat bezuinigingen op veiligheid voor ons onbespreekbaar zijn. Dus deze ambitie willen wij vol behouden. Gezond samenleven, daar hebben wij de buitenruimte, lokale economie, verkeersveiligheid en dieren en omgeving overeind gehouden. Verbonden in de metropool, misschien heeft het de naam niet mee, maar dit lijken allemaal kosten die we voor de regio dragen. Wij willen graag focus op eigen dorpen eerst. Vindingrijk en ondernemend, daar hebben wij overeind gehouden, de buitenruimte centra, lokale economie en bereikbaarheid centra. En toen wij dit allemaal hebben ingevuld was onze fractie ook zeer verrast dat onze voorkeursvariant grote gelijkenissen vertoont met die van het college. Dat hebben wij deze periode nog niet eerder meegemaakt, zeg ik met een knipoog. De grootste afwijking zit bij ons in de staaf gezondheid. Die kan, zeker zoals ze op Marktplaats zeggen, ik bied de helft. Wel heb ik een belangrijke kanttekening hierbij. Wij willen namelijk nadrukkelijk meegeven dat wij van mening zijn dat bezuinigingen moeten worden gevonden in grote posten. En niet in kleine lokale tradities die grotendeels door vrijwilligers worden gedragen. Zoals een Koningsdag, Huttendorp, Jeugdfestival of de Avondvierdaagse. Maar ook niet in kleine lokale initiatieven zoals een lokale radio-omroep, zang- of muziekclubs of de Kunsttoer. Laten we ook alsjeblieft voorkomen dat we dit jaar weer met een mega groot amendement moeten komen om allerlei kleine bezuinigingen terug te draaien, zoals strooizoutzakjes, hanging baskets of de kerstbomen. Zoek de bezuinigingen in autonome ontwikkelingen, overbodig beleid, gemeenschappelijke regelingen en in het sociaal domein. Conform onze piramide. En als laatste wil ik aangeven dat wij inderdaad tot op de dag van vandaag nog steeds geen antwoord hebben op de vraag wat er nou uit dat Cebeon/Rijnconsult rapport is gekomen. Die antwoorden willen wij straks wel richting begroting op tafel hebben.

De voorzitter: Ik ga u toch even onderbreken voordat u gaat afsluiten. Ik heb een interruptie van de heer Azzouzi. Gaat uw gang.

De heer Azzouzi: Dank u wel, voorzitter. Misschien had ik het niet beluisterd. Ik hoor de OZB, maar tot hoever gaat Leefbaar?

De voorzitter: Mijnheer Duivesteijn.

De heer Duivesteijn: Dank u wel, voorzitter. De heer Azzouzi weet net zo goed als ons dat wij niet weten hoe ver wij moeten gaan. Dat wij niet weten waar we het over hebben. En daarom heb ik ook duidelijk aangegeven dat wij zo min mogelijk de OZB willen verhogen. En hem ook schrappen, die verhoging, als het niet nodig blijkt te zijn. Als er bijvoorbeeld iets uit de voorjaarsnota komt wat ons gunstige gezind is. En dan wil ik afsluiten, voorzitter, met de zin...

De voorzitter: Nou, voordat u gaat afsluiten, we hebben nog een andere interruptie van de heer Machielse. Mijnheer Machielse.

De heer Machielse: Dank u wel, voorzitter. Even voor de scherpste, begrijp ik goed dat Leefbaar 3B kiest voor variant D, met vervolgens accenten vanuit hun fractie?

De voorzitter: Ik hoor hem iets anders, maar goed, ik ga de heer Duivesteijn waarschijnlijk zelf even beantwoorden. Mijnheer Duivesteijn.

De heer Duivesteijn: Ik vind dat lastig, want we zijn vertrokken vanuit variant D. En daarna kwamen wij ongeveer op variant C uit. Alleen onze OZB-staaf staat een stuk minder hoog dan die van het college. Dus dat is het antwoord daarop. Dan ga ik toch mijn laatste zin inzetten. Wij wensen het college enorm veel wijsheid en sterkte toe in het ontwikkelen van de perspectiefnota. Dank u wel.

De voorzitter: Maar voordat u uw microfoon echt helemaal definitief sluit in de eerste termijn heb ik eerst nog een interruptie van de heer Van den Beukel.

De heer Van den Beukel: Dank. Mooie inbreng, mijnheer Duivesteijn. Veel waardering voor en veel herkenning ook. U heeft ook genoemd punt innovatieve woonvormen. Dat zou je kunnen interpreteren, en dat hoop ik, als iets vergelijkbaars met ons voorstel voor duizend keer klein en betaalbaar wonen. Kunnen we daar samen optrekken? Vinden we elkaar daar?

De voorzitter: Mijnheer Duivesteijn.

De heer Duivesteijn: Leefbaar 3B wil zoveel mogelijk betaalbare woningen voor onze eigen inwoners. Dus als we daar iets in kunnen vinden, vooral in het middensegment, dan vindt u ons aan uw zijde.

De voorzitter: Ik zag ook nog een interruptie van de heer Azzouzi en daarna nog... Nee? Nee? Mijnheer Bik, wel? Oh, termijn, oké. U was klaar, mijnheer Duivesteijn? Oké, dan gaan we naar de heer Bik.

De heer Bik: Dank u wel, voorzitter. Het is nog steeds fijn wonen en werken in Lansingerland. We hebben een prachtige gemeente, mede dankzij onze verenigingen, sportclubs en de inzet van talloze vrijwilligers. En daar mogen we trots op zijn. Tegelijkertijd staan we ook voor forse uitdagingen en hebben we duidelijke wensen voor de toekomst. WIJ Lansingerland wil het elke dag een beetje beter maken voor onze inwoners en ondernemers. En de komende jaren worden we, door de bezuinigingen van de centrale overheid, al eerder genoemd, geconfronteerd met steeds minder middelen om onze wettelijke taken uit te voeren. Dit dwingt ons tot ingrijpende keuzes. Keuzes die onvermijdelijk impact zullen hebben op onze samenleving. Onze fractie is tevreden over de participatie in het zorgvuldige, maar ook zoekende, proces dat moet leiden tot de begroting van 2026-2029. Het gaat dit jaar echt niet, echt anders en dat moet ook. Goed dat we de begrotingsdiscussie starten bij de inhoud. We kiezen hiermee niet alleen een begrotingsvariant, maar maken ook een fundamentele keuze over wat voor gemeente we willen zijn. WIJ Lansingerland staat voor een gemeente waarin alle mensen mee kunnen doen. Kansengelijkheid is ons uitgangspunt. Tegelijkertijd vinden we dat inwoners, waar mogelijk, meer zelfredzaam moeten zijn. De drempel om aanspraak te maken op gemeentelijke voorzieningen, mag wat ons betreft iets hoger liggen. Zo kunnen we de middelen inzetten voor degenen die dat duwtje in de rug echt hard nodig hebben. Onze fractie kan zich in de basis vinden in de voorgestelde variant van het college. Wel hebben we enkele verfijningen en aanpassingen die we graag terugzien.

De voorzitter: Ik ga u even onderbreken. Ik heb een interruptie van de heer Azzouzi.

De heer Azzouzi: Ik hoorde de heer Bik over zelfredzaamheid. Die hoorde ik ook terug in de beleidsnota's. Is het die zelfredzaamheid of nog lager?

De voorzitter: Mijnheer Bik, gaat uw gang.

De heer Bik: Dank u wel. Misschien kan een voorbeeld wel wat versterkend helpen. Als er een huishouden is met twee fulltime werkende mensen en er zijn wat uitdagingen op het opvoedingsvlak, kijk dan eerst even of er misschien wellicht een dag of twee minder gewerkt kan worden. In plaats van dat er meteen bij de gemeente wordt aangeklopt voor een potje hulp in de huishouding. Of hulp in de jongerenzorg, of jeugdzorg.

De voorzitter: Dit is aanleiding voor een tweede interruptie van de heer Azzouzi.

De heer Azzouzi: Het antwoord was mij niet duidelijk. Past dat in het hervormingsagenda wat vanuit het Rijk ook geadviseerd wordt in de VNG?

De voorzitter: Mijnheer Bik, gaat uw gang.

De heer Bik: Ik heb geen idee waar u het over heeft. Dit is een voorbeeld waarvan ik probeerde duidelijk te maken wat wij daarmee bedoelen. Ik ga verder. Zoals ik al zei, onze fractie kan zich vinden in de voorgestelde variant. En wel hebben we wat verfijningen en aanpassingen die we graag terugzien. In tegenstelling tot wat eerder werd gezegd, vinden wij dat Lansingerland geen eiland is, maar juist onderdeel van de regio. En daar zijn we afhankelijk van, maar daar plukken we ook tegelijkertijd de vruchten van. WIJ Lansingerland vindt het belangrijk dat we niet alleen maar naar binnen zijn gericht, maar ook oog houden voor de regio die we hard nodig hebben. Bijvoorbeeld op het gebied van economie, verkeer en wonen. Het thema, verbonden in een metropool, mag wat ons betreft wat meer prioriteit krijgen. Daarnaast pleiten we voor extra middelen voor het thema vindingrijk en ondernemend. Een krachtige lokale economie en sterk ondernemerschap zijn essentieel voor het behoud van een goed vestigingsklimaat en daarmee voor werkgelegenheid. Goed onderhouden bedrijventerreinen dragen niet alleen bij aan economische ontwikkeling, maar helpen ook verloedering en criminaliteit te voorkomen. Preventie blijft, wat mijn fractie betreft, hierin het sleutelwoord. Voorzitter, elke keuze heeft zijn prijs. De collegevariant, aangevuld met de door ons gewenste accenten, moet uiteraard ook financieel gedekt worden. WIJ Lansingerland heeft eerder uitgesproken dat het verhogen van de OZB bespreekbaar is als dat noodzakelijk blijkt. En dat is op dit moment in deze vorm die door ons gewenst is het geval. Wij onderstrepen dat deze noodzaak het directe gevolg is van het bezuinigingsbeleid van de huidige landelijke coalitie van PVV, BBB, NSC en VVD. De gemeenten worden daarmee gedwongen hun lasten te verzwaren terwijl de OZB nagenoeg het enige echte inkomsteninstrument is waar wij als gemeenteraad over kunnen beschikken. Tegelijkertijd moeten we deze verhoging naar maximaal het landelijk gemiddelde, zoals wij dat voor ogen hebben, niet groter maken dan het is. Tijdens de vorige begroting kwam een verhoging neer op ongeveer gemiddeld drie euro per maand per woning. En dat plaatst wat mijn fractie betreft deze discussie in perspectief.

De voorzitter: Ik zie een interruptie van de heer Machielse.

De heer Machielse: Dank u wel, voorzitter. Ik heb daar even een vraag over aan de heer Bik. Als we het hebben over verhoging naar het landelijk gemiddelde, heeft de fractie van WIJ Lansingerland dan over het gemiddelde tarief of de gemiddelde heffing in euro's? Even dat de inwoners wel weten waar ze aan toe zijn bij uw partij.

De voorzitter: We gaan naar de heer Bik terug. Gaat uw gang.

De heer Bik: We hebben het dan over een tarief van veertig euro per jaar gemiddeld.

De heer Machielse: Dank u wel, voorzitter. De reden dat ik het zo vraag, is omdat de kosten van een gemeente hoeven niet veel hoger te zijn in een gemeente met duurdere huizen. Dus als u zegt, ik wil een gemiddelde heffing in euro's, dan zeg ik, dan vindt u mij aan mijn zijde. Vindt u mij aan uw zijde. Maar als u zegt, ik wil een gemiddeld tarief hebben in percentage van de woningwaarde, dan straft u onze inwoners af voor het feit dat zij een hoge woningwaarde hebben. En daarom nogmaals de vraag, heeft WIJ Lansingerland het over een gemiddeld tarief, in percentage van de woningwaarde, of over een gemiddelde heffing in euro's die de inwoner betaalt?

De voorzitter: Ik ga terug naar de heer Bik.

De heer Bik: Ik moet u daar het antwoord op schuldig blijven, is het eerlijke antwoord. Ik wil daar in tweede termijn op terugkomen. Even kijken waar ik gebleven was. Tot slot, voorzitter, WIJ Lansingerland, hopen dat we vanavond gezamenlijk tot een breed gedragen variant komen. Zodat het college voortvarend aan de slag kan met de perspectiefnota, omdat er grote opgaves op ons wachten. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar de heer Azzouzi. Dit is uw, uw termijn. Mijnheer Azzouzi, gaat uw gang.

De heer Azzouzi: Dank u wel, voorzitter. De financiële uitdagingen voor onze gemeente zijn aanzienlijk. Wat minstens zo schrijnend is, is dat het rechtse kabinet in Den Haag weigert om gemeenten de noodzakelijke compensatie te geven. De structurele tekorten zijn al langer bekend, maar wederom zien we dat er geen serieuze oplossing komt. Gemeenten worden opgezadeld met steeds meer taken zonder dat daar structurele middelen tegenover staan. De voorjaarsnota is verschenen, '25, maar bracht op korte termijn enige verlichting. Er zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor gemeenten tot en met 2027. Dat geeft nu wat lucht, maar het probleem blijft. Vanaf 2028 verdwijnt het vangnet grotendeels en worden gemeenten opnieuw aan hun lot overgelaten. Dus het ravijnjaar is verschoven naar 2028. Gemeenten en daarmee ook de inwoners, blijven in onzekerheid over hoe de voorzieningen ondersteund kunnen worden. Het ravijnjaar mag dan verschoven worden, zijn, maar Den Haag kijkt weg van het structurele probleem en dat laat ons achter met onduidelijkheid over de toekomst. Voorzitter, we zien bovendien dat Lansingerland de OZB niet volledig heeft benut. Daarmee hebben we onszelf financieel kwetsbaar gemaakt. Het Rijk gaat er echter ervan uit dat wij de OZB opbrengsten volledig benutten. Dat blijven negeren is niet houdbaar. En nu naar het voorkeurvariant van het college, aangepast variant C. Het college stelt voor om te kiezen voor variant C. Op het eerste gezicht lijkt dat een gematigde keuze. Sommige voorzieningen blijven overeind. Maar tegelijkertijd wordt fors bezuinigd op het sociaal domein. Wat ons het meest stoort is dat het college blijft vasthouden aan het idee dat de OZB alleen als laatste redmiddel mag worden ingezet. Wij vinden dat onverantwoord. Variant C is geen echte oplossing, maar uitstel van pijnlijke keuzes. En laat kwetsbare inwoners opnieuw de rekening betalen. De vraag die nog leeft bij ons als fractie, nu de voorjaarsnota is verschenen, blijft het voorkeursvariant van het college ook C? Wij weten niet wat de omvang van tekort is in '26 en '27, dat kan ook heel veel schelen. Onze keuze, wij kiezen voor een PvdA-variant E. Simpelweg omdat wij niet weten, wij denken dat voor '26 en '27 genoeg geld komt om de begroting structureel in '26

te sluiten, met een verschuiving van het ravijnjaar naar '28. En heel simpel, als de bezuinigingen niet nodig zijn voor '26 en '27, dat wij niet doen. En dat wij vanuit '28 de OZB laten ingroeien, als het moet, naar het landelijk gemiddelde. Als het niet moet, dan wat wij nodig hebben. En in ieder geval wat dit onderzoek heeft laten blijken, dat wij dat laten liggen. Want dan hebben wij geen argumenten richting het Rijk om meer geld te krijgen. Dus dat is wat de PvdA eigenlijk voorstelt. Voorzitter, uit de participatie bijeenkomsten en de peilingen blijkt dat inwoners deze lijn begrijpen. Zij willen solidariteit en rechtsvaardigheid. Maar ook duidelijkheid over hoe de gemeente haar toekomst veilig stelt. Dat was hem voor het eerste termijn, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik zie dat er nog een interruptie is van de heer Duivesteijn. Gaat uw gang.

De heer Duivesteijn: Dank u wel, voorzitter. Ik vind het een beetje flauw om een andere variant te noemen, variant P. U komt dus het dichtstbij in de buurt bij variant E. Dat is wat u eigenlijk voorstelt. En dat betekent dat u de OZB-staaf dus helemaal open schuift.

De voorzitter: Dan gaan we even terug naar de Azzouzi.

De heer Azzouzi: Ja, met het geld wat vanuit het Rijk komt en wat overblijft voor '28 en verder via de OZB te laten groeien naar wat wij niet ophalen. En als het nodig is tot het landelijk gemiddeld en dan heb ik het ook over het tarief en niet over het geld.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij naar de heer Weerheijm. U voor uw termijn? Ja. Mijnheer Weerheijm, gaat uw gang.

De heer Weerheijm: Dank u wel, voorzitter. We zitten hier met een wat nieuwer proces rondom de begroting. Ik denk voor iedereen ook een beetje wennen. We doen het dit jaar op een andere manier. En tot nu toe wil mijn fractie zeggen dat we daar best tevreden over zijn. We hebben het meer over de inhoud tot nu toe. En we hopen dat we dat ook met elkaar vast kunnen, vast kunnen houden. Natuurlijk gaat het misschien niet zoals alle partijen hadden verwacht, maar ik denk wel goed om met elkaar een beetje te blijven experimenteren en te kijken van, hoe gaan we dit de komende jaren nou doen en blijven we het op deze manier doen. Daarbij ook het stukje participatie, ik moet hem natuurlijk even noemen, iets waar wij als D66 natuurlijk al langer voor hebben gepleit bij de begroting. We zien nu, participatieavonden zijn er geweest, er is een enquête geweest. En we zijn hier ook niet alleen in als Lansingerland. Laatst stond er een mooi stuk bij de NOS, waarin een heel aantal gemeenten voorbij kwamen, die allemaal rondom het ravijnjaar zijn begonnen om begroting toe te passen, zijn begonnen met participatie toe te passen rondom de begroting. Dus ja, Lansingerland vooruitstrevend en een trendsetter. Kijk, daar houdt D66 van. Maar goed, dan even terug naar de inhoud. We hebben natuurlijk een aantal varianten in de beeldvorming meegekregen. We hebben de college variant, variant C, variant CC, C plus, C ster, hebben we gehad. Het had ons eigenlijk wel logisch geleken als het college misschien iets meer bij het opstellen van de varianten aan de knoppen had gezeten en hun eigen variant er alvast tussen had geschoven. Maar goed, we snappen ook dat ze graag zelf dezelfde gedachtenexperimenten uitvoeren als dat wij hier vanavond ook doen. Met wat vinden wij nou belangrijk? Een ander punt wat mij wel opvalt in de bijdragen die er tot nu toe zijn geweest is de discussie, wat is nou het maatschappelijk minimum? Ik hoorde partijen dingen zeggen van, dat is voor ons de basis, daar moet je niet aan toornen. Terwijl er toch ook regelmatig extra zaken in zitten. Ik noem een wijkbrandweerman. Het

gaat om veiligheid, maar het is absoluut iets extra's wat we niet hoeven te doen als gemeente. Een kinderboerderij hoorde ik langskomen. Ook dat is iets extra's. We kunnen het op een ander moment hebben wat we daarvan vinden, maar ook wat we allemaal als minimum beschouwen is ook een politieke keuze. Dus daarom achten wij het ook van belang om gewoon alles op tafel te leggen. En niet van bepaalde dingen zeggen van, dat telt niet mee, want dat is een soort van, het minimum, nee, uiteindelijk is dat allemaal een politieke keuze. Als we dan kijken naar de inhoud, wij kunnen ons op zich in grote lijnen vinden in de voorkeursvariant van het college, maar natuurlijk hebben wij daar wel een aantal D66-accentjes bij. Ik zou bijna willen zeggen, dit is de D66-variant op de collegevariant op variant C. Heel veel varianten. Wat ons opviel in het voorstel van het college is dat er veel aandacht wordt besteed aan de rol van ouders, terecht. Maar we zijn ook een hele jonge gemeente. Het werd net al even genoemd door een van de eerdere sprekers, 25 procent van de bevolking van Lansingerland, meer dan dat zelfs, is onder de 18. En dat is zeker ook een groep die aandacht verdient. En als het dan gaat om kansengelijkheid, is het ook in een gemeente die zo welvarend is als het onze, bestaan juist hele grote risico's dat mensen die het net even wat minder hebben, kinderen die uit gezinnen komen waar het net even iets minder welvarend is, buiten de boot vallen. Dus daar moeten we zeker iets aan, zeker aandacht aan blijven geven. Als het om '...' gaat, lokale economie, werd net een paar keer genoemd, wij hebben er veel vertrouwen in onze lokale bedrijvigheid, dat die zeker op zichzelf ook kan steunen. We moeten ook op de kracht vertrouwen van onze ondernemers. Tegelijkertijd, het punt is duurzaamheid. Dat zit in datzelfde potje. Dat vinden wij wel een hele belangrijke. Want daar hebben we als gemeente wel echt een voortrekkersrol, om dat ook glad te trekken en daadwerkelijk werk te maken van de energietransitie. Het werd ook net al even genoemd door de heer Bik, Lansingerland is geen eiland, het is niet alleen drie dorpen. Nee, we zijn verbonden in een regio. Daarvoor is goede bereikbaarheid, OV, fiets ook gewoon belangrijk. Het is beter voor het milieu, beter voor de gezondheid, beter voor de luchtkwaliteit, als we in de fiets en in het OV zitten in plaats van in de auto. Het is ook logisch om daarop te blijven prioriteren. Het gebied van cultuur is ook al een keer langsgeslagen. Interruptie, spannend.

De voorzitter: Voordat u naar cultuur gaat heb ik nog een interruptie van de heer Azzouzi. Gaat uw gang.

De heer Azzouzi: Dank u wel, voorzitter. Ik weet niet of D66 het variant C, aangepaste variant C, goed heeft bekeken. Want daar zie ik een grote ingreep op bestaanszekerheid en kansengelijkheid. Hoe denkt het D66 daarover?

De voorzitter: Ik ga naar de heer Weerheijm.

De heer Weerheijm: Dank u wel, voorzitter. Ik weet dat ik snel praat, volgens mij heb ik die net genoemd. Dat wij kansengelijkheid zeker als belangrijk vinden. Zeker voor onze jeugd. Dus dat we het daar terecht vinden dat daar meer aandacht juist voor is. Dus volgens mij heeft u daar ons antwoord erop. Wat dat precies moet kosten, dat is de discussie die we straks bij de begroting gaan hebben. Maar het lijkt ons in ieder geval belangrijk om daar de aandacht voor te hebben. Want we hebben het hier nog niet over bedragen. Dus, kansengelijkheid, traditioneel D66-punt, zou ik bijna zeggen.

De voorzitter: Ik ga u nog een keer onderbreken voor een interruptie van de heer Azzouzi. Gaat uw gang.

De heer Azzouzi: Voorzitter, ik wil wel een duidelijke antwoord. Want het gaat niet over het kosten, het gaat over de mate van de ingreep van het college in die kansengelijkheid en bestandszekerheid. De dekking daarvoor kan je de OZB noemen of iets anders. Maar bent u het met mij eens dat daar eigenlijk, dat deze niet kan?

De voorzitter: Mijnheer Weerheijm.

De heer Weerheijm: Dan ga ik het nog een derde keer zeggen, wij vinden kansengelijkheid heel erg van belang en we vinden dat het college hier aandacht aan moet besteden, met beleid, met middelen. De manier waarop, dat is voor de begroting. Maar dat het aandacht verdient, ja, 100 procent. Dus dat balkje mag wat ons betreft een stukje omhoog. Als dat het antwoord is wat u wilt hebben. En hoe we dat met elkaar gaan betalen, dat moeten we in de totaliteit zien. Want opnieuw, we hebben nog geen bedragen. Volgens mij kan ik niet duidelijker zijn. Als we nog even doorkijken naar de andere punten, u zag het misschien aankomen, nog iets van veiligheid. Veiligheid is heel belangrijk, maar ook daar vinden wij eigenlijk dat we een aantal extra zaken, dat die een onsje minder kunnen. We hebben het hier vaak genoeg bijvoorbeeld gehad over de wijkbrandweerman. Dat zien wij niet iets als een kerntaak voor de gemeente. Dus prima iets om wat minder mee te doen. Het uiteindelijke effect die dat bijvoorbeeld gaat hebben op de lokale lasten, dat moet nog uitkristalliseren. We hebben het net al gehoord over de voorjaarsnota. We weten nog niet hoe groot het tekort, overschot straks is. Maar wat ons betreft is dat wel gewoon een bespreekbaar punt. Daar zijn we niet heel krampachtig over. Dan concrete vragen van het college beantwoorden. Bent u het eens met de voorgestelde begroting, voorkeursvariant? Grotendeels, maar we hebben een aantal van onze aandachtspunten natuurlijk genoemd zojuist. Wat is dan onze voorkeursvariant? De D66 take daarop. En eigenlijk vooral de vraag die we hebben richting het college is van, hoe gaan jullie straks aan de slag met al deze input? Want iedere partij geeft zijn duiding mee. Ook vrij voorspelbare duiding enigszins als je kijkt naar ieder verkiezingsprogramma, ieder speerpunt en de inbrengen die we de afgelopen jaren hebben gehad, zitten er daar denk ik geen verrassingen in. Hoe gaan we daar straks mee om? Dan heb ik nog wel één gerelateerd punt. Ik ben blij om te horen dat het CDA Bleizo-West omarmt. Duizenden kleine woningen, ook voor jongeren en starters, dat klinkt als Bleizo. Dus heel blij om dat te horen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Ik ga u toch nog even waarschuwen, want uiteraard komt de heer Van den Beukel met een interruptie op dit punt, denk ik. Gaat uw gang.

De heer Van den Beukel: We hebben al een bladzijde omgeslagen, mijnheer Weerheijm. Dus wat dat betreft zou dat geen verrassing voor u moeten zijn. Maar daarnaast is wel de vraag voor D66, wat vindt u van ons voorstel? Bent u ook voorstander voor het bouwen van meer betaalbare en compacte woningen? Maar dan ook wel een beetje in de kern, alstublieft. Er zijn voldoende senioren in Berkel, Bergschenhoek en Bleiswijk die toch graag in die kern willen blijven wonen. Dus even in alle serieusheid ben ik ook benieuwd naar uw taxatie.

De voorzitter: Ik ga nog even naar de heer Weerheijm, gaat uw gang.

De heer Weerheijm: Dank u wel, voorzitter. U kent waarschijnlijk ons verkiezingsprogramma, ook onze verkiezingsprogramma's van de afgelopen jaren. U schudt nee. Dat is mooie literatuur. Maar dit is iets waar wij als D66 al jaren voor pleiten. Dus dat zou voor u niet als een verrassing moeten komen, dat wij dat steunen. Wat ik wel een beetje lastig vind, u brengt hier van, wij hebben een plan. Ik heb geen plan gezien. Ik heb

een ambitie gehoord van uw kant. Een ambitie die we zeker delen. En volgens mij deze hele raad misschien wel deelt. Maar ja, om nou in dit stadium van een plan te spreken, vind ik wat ver gaan. Dus ja, een goede ambitie. Maar ik ben benieuwd naar hoe we dit concreet met elkaar gaan maken.

De voorzitter: Goed, ik dank u voor uw bijdrage. Mevrouw Van Splunter, u had nog een interruptie? Uiteraard, gaat uw gang.

Mevrouw Van Splunter: Dank, voorzitter. Misschien heb ik het ook gemist met het snelle praten, maar ik was erg benieuwd ook naar het stukje duurzaamheid. Of het is heel kort en snel voorbijgekomen, maar ik bedoel, ik ken het mooie literatuurwerk van D66 ook niet helemaal uit mijn hoofd, maar ik weet wel te herinneren dat duurzaamheid daar aan bod kwam en die heb ik nu een beetje gemist in dit stukje.

De voorzitter: We gaan nog even naar de heer Weerheijm. Mijnheer Weerheijm.

De heer Weerheijm: Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Van Splunter, ik heb hem zeker genoemd net. En ondanks mijn snelle praten heb ik toch nog maar 1 minuut 40 over. Waar blijft de tijd. Ik heb hem wel genoemd, want u bent het van ons gewend, we vinden dat zeker een belangrijk punt, zoals ik ook net al zei. Dat is iets waar je als gemeente juist de voorbeeldfunctie hebt en een aantrekkersrol moet spelen om de energietransitie op gang te brengen. Dus dat is zeker iets wat wij als een prioriteit zien. Dus dat balkje moet ook een stukje omhoog als het aan ons ligt.

De voorzitter: Dank u wel. En dan ga ik nog even naar de heer Machielse. U had... Sorry? Oh, termijn. Dat scheelt de heer Brecht Weerheijm weer tijd. We gaan naar de VVD. Mijnheer Machielse, gaat uw gang.

De heer Machielse: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, Lansingerland staat onder druk, ook financieel. Dat zal ons allemaal niet ontgaan zijn. En wij zeiden vorig jaar als VVD al dat een gemeente die financieel gezond wil blijven de ambitie moet hebben om het beste uit zichzelf te halen. En ik hoor mezelf dan toch vragen wat het college wil bereiken met dit proces. Wellicht ook nog eens kostbaar, maar goed. Een proces voor een gesprek over scenario's zonder de echte cijfermatige of kwalitatieve onderbouwing. Dat is leuk, maar dat is ook een beetje vaag. Neem nu bijvoorbeeld verkeersveiligheid in scenario D, even als voorbeeld. Ik lees dat we daar een minimale inzet op gaan plegen. Maar een minimale inzet die wel voldoet aan het maatschappelijk minimum die niet tot afbraak leidt, niet tot hogere kosten op andere domeinen leidt, niet tot extra kosten op de lange termijn. Wat is dan die minimale inzet? Ik moet u zeggen, slecht voor mij te beoordelen, maar dat klinkt als een zeer redelijk en zeer wenselijk scenario. Kernachtig en krachtig. Daar ben ik eigenlijk wel blij mee. Voorzitter, er is uitgebreide participatie gedaan voor dit proces. Maar wat ik dan een beetje bijzonder vind is dat de inhoud van die participatie is wel meegenomen in de scenario's, maar het kwam bij de beeldvorming al aan de orde, die is niet meegewogen in de scenario's. Zo wil 78 procent van de Lansingerlanders niet direct OZB-verhoging. Maar ik zie dat niet terug in 78 procent van de scenario's. En 44 procent van de Lansingerlanders vindt dat we überhaupt vooral moeten focussen op vermindering van de uitgaven. Maar ook dat zie ik niet terug in 44 procent van de scenario's. Dus welk doel hebben we dan bereikt met die participatie? Voorzitter, het lijkt helder. We zijn het niet eens met de voorkeursvariant van het college om voor variant C met aanpassingen te gaan. En, aangezien we het er niet mee eens zijn, laten we dan gelijk zeggen waar we ons wel in

kunnen vinden. Scenario D, de delta. En precies omdat daar kennelijk een borging in zit van het maatschappelijk minimum, wat niet tot hogere kosten leidt op lange termijn, niet tot afbraak van het systeem leidt. Ik zou bijna zeggen, college, goed werk, u vindt ons aan uw zijde. En als er dan toch nog ruimte ontstaat om aandachtspunten aan te geven binnen dat maatschappelijk minimum, dan kent u ons natuurlijk als de partij van prettig wonen. En prettig wonen is voor ons ook mooi, schoon en heel. Wonen in die groene, levendige dorpskernen waar we recreëren, sporten, waar het veilig is, fysiek en in het verkeer. Maar dat moet wel betaald kunnen worden. En daarom denken wij toch ook als aandachtspunt voor de begroting nog eens mee te willen geven om scherp te kijken naar de kosten van beleid en uitvoering. Ik heb het daar niet eens echt over bezuinigen, maar over minder meer doen en efficiëntie behalen. Ik heb het vaker gezegd. Op een wettelijke taak kun je niet zeggen, we doen hem niet meer. Maar dat betekent niet dat je niet kunt kijken, kunnen we hem efficiënter uitvoeren? En dan tot slot, voorzitter, vraag ik me nog iets anders af. We zijn als raad vanavond hopelijk een stuk kaderstellend bezig om een richting mee te geven. En naast uiteraard volksvertegenwoordigend voelde ik toch de noodzaak om nog even in een controlerende rol te gaan vanavond. Want ik maak me toch een klein beetje zorgen dat het college een licht eigen route begint te varen hier. Waar zitten bijvoorbeeld de kosten van dit proces in onze begrotingsdiscipline? Waar zitten ook kosten van andere door de raad vastgestelde budgetten? Gaan we het later deze week over hebben. En zelfs kosten van niet door de raad gevraagde ambities of beleid. Daar betalen we met elkaar allemaal voor. Dat past denk ik goed in, terug naar het maatschappelijk minimum om dat allemaal niet meer te gaan doen. En dan ook, u bent wethouder. En dan vind ik het toch interessant om nog even in herinnering te roepen dat de motie die opriep om participatie te gaan doen met iets zoals een enquête voor deze begroting, is verworpen bij de begrotingsraad van 7 november vorig jaar. En u bent wethouder. En ondanks dat die motie om dat te gaan doen is verworpen bent u het toch gaan doen. Vind ik toch interessant. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Machielse. Wie mag ik vervolgens het woord geven? Ik ga naar de heer Markus. Gaat uw gang.

De heer Markus: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, dit jaar hebben we ervoor gekozen om de begroting wat anders aan te vliegen dan andere jaren. We starten nu eerst met het geven van antwoord op de vraag, welke gemeente wil Lansingerland zijn in 2050? Dit, en dat kost enige moeite, zonder te kijken naar de financiële middelen. Want ja, we zijn met elkaar snel geneigd om te kijken wat er minder kan en te kijken wat er nou precies aan euro's over is. Wij hebben ons dan ook geprobeerd om deze bespreking echt te richten op de vraag, welke gemeente willen we zijn in 2050? En we zien het dan ook als een kans om vanuit deze vraag kritisch te kijken naar onze begroting. Daar waar ons wensbeeld voor Lansingerland voldoende gedekt is door het maatschappelijk minimum, is het uiteraard voldoende. Per pijler willen we wel aangeven wat voor ons belangrijk is. En het blijft ons wel, dat wil ik nog even als kanttekening zeggen, wel een beetje een puzzel. En dat gaat zich misschien nog wel verder uitkristalliseren en dat komt ook nog bij de vragen die we meegeven aan het college. Maar het is nu wat lastig inzichtelijk wat er nou precies in het maatschappelijk minimum zit en wat niet. En het zou zomaar kunnen zijn dat bepaalde ambities die we hebben daar prima in passen. En dan zeggen we, we willen nu wat extra terwijl dat misschien uiteindelijk niet nodig blijkt te zijn. Ondanks dat hebben wij even per thema aangegeven wat in ieder geval voor ons belangrijk is. En in hoeverre, zoals we daar nu even naar kijken, in hoeverre dat dan wel of niet strookt met de ambitie die het college heeft. Allereerst bestaanszekerheid. Voor ons staat als een paal boven water dat iedereen

in Lansingerland mee moet kunnen doen. Zeker ook de mensen met een kleine portemonnee. Dus er worden geen concessies gedaan aan ons minimabeleid. Ook niet met allerlei kruimelacties. Het staat wat er staat en dat moeten we ook gewoon met elkaar uitvoeren. En daarnaast vinden we het ook belangrijk dat wij gezinnen met vaak complexe problematiek ook maximaal ondersteunen om ook de jongeren in dit gezin veilig en kansrijk op te laten groeien. Dus op bestaanszekerheid hebben wij zeker ambities als het gaat om ons minimabeleid en de ondersteuning van kwetsbare gezinnen. Als ik het stuk van het college lees hebben wij wellicht iets meer ambities op dit thema dan het college. Dan gezondheid. Lansingerland moet een gezonde gemeente zijn waar ingezet wordt op een gezonde levensstijl. Wij willen blijven investeren in jongeren, volwassenen en ouderen om die financieel, digitaal, fysiek en sociaal fit te maken, te zijn en te blijven. Dit onder andere door te blijven investeren in ontmoetingsmogelijkheden voor 67-plussers. Maar ook de jongeren een goede start mee te geven, door ook altijd deel te kunnen nemen aan sport en cultuur en dat voor iedereen ook mogelijk te maken. En er ook mensen te helpen waar een sociaal netwerk ontbreekt. Kortom, veel ambitie om iedereen in Lansingerland mentaal en fysiek gezond te laten zijn. Ik denk dat het redelijk in lijn is met de ambitie die het college ook heeft op dit thema. Dan kansen gelijkheid. We blijven ons inzetten voor een passend aanbod van activiteiten en voorzieningen voor iedereen in Lansingerland om zo de sociale basis te blijven versterken. Iedereen moet de mogelijkheid krijgen en hebben om deel te nemen aan de samenleving. Gevoelsmatig zit die ambitie iets hoger dan het college. Maar nogmaals, het is wat lastig uit zinnnetjes te halen. Dan leefbaarheid en veiligheid. Veilige wijken met een goede sociale samenhang zijn belangrijk om goed en fijn te wonen. We moeten stimuleren om te komen tot een veerkrachtige samenleving die eigen initiatieven neemt, oog heeft voor elkaar en kan omgaan met problemen die de kwaliteit en de veiligheid van de leefomgeving beïnvloeden. En ik denk dat we qua ambitie redelijk gelijk zitten aan het college. Dan gezond samenleven. Wij streven naar vitale buurten en hebben de ambitie om woningen te bouwen voor starters en ouderen. Ja, mijnheer Van den Beukel, wij zien een nieuw voorstel graag verschijnen. Wellicht iets rond de Oostmeerlaan in Berkel, wordt morgen besproken. Wellicht liggen daar nog met elkaar kansen. Daarnaast vinden we het ook belangrijk dat onze wijken verder moeten groenen, zeker ook de nieuwe wijken, en dat ze klimaatadaptief zijn. Wijken met een groen karakter nodigen uit om in te verblijven. Te verblijven in de buitenruimte die tegelijkertijd ook voor iedereen toegankelijk is. Daarnaast vinden we het ook belangrijk dat we een groenblauw gezond netwerk hebben. Kortom, een thema waarin we veel ambitie hebben. En ik denk dat dat ook redelijk overeenkomt met wat het college wil. Dan verbonden met de metropool. Als we keuzes moeten maken, dan hebben we op dit thema minder ambitie. Maar dat wel als het gaat om de groenstructuur. We vinden het belangrijk dat die verbonden blijven. Dat we de schil, de groene schil rondom Lansingerland, dat we die op niveau houden. Ik denk dat er al veel van is gerealiseerd. Dus wellicht is extra inzet niet nodig. Maar wel een belangrijk thema voor ons. Dan vindingrijk en ondernemend. Het college wil hier niks extra's op doen. Wij zien dat toch wel wat anders. Want wij hebben wel de ambitie om nog steeds te streven naar een klimaatneutrale gemeente 2050. En daarin zijn allerlei zaken als het goed gebruik van afval, circulaire grondstoffen belangrijk. En ik denk dat het ook goed is dat we daar ook ambitie op hebben. Kortom, als ChristenUnie streven naar een groen en duurzaam Lansingerland waar iedereen gezond samen kan leven. En ja, deze ambitie zal vast geld kosten. Om dit te bereiken is het voor ons zeker niet onbespreekbaar, en dat is ook geen verrassing, om de OZB te verhogen om meer inkomsten te genereren. Om zo het Lansingerland wat we als ChristenUnie voor ogen hebben te realiseren. Maar dit niet zomaar als een makkelijk redmiddel, maar wel door ook zeker kritisch te kijken naar bezuinigingen. Dan even nog kort een reactie op de vragen. De variant van het college komt redelijk in de

buurt van onze variant. Op bepaalde thema's hebben we wat meer ambitie uitgesproken of aangegeven wat wij belangrijk vinden. Als het gaat om vindingrijk en ondernemend, bestaanszekerheid en kansengelijkheid. We willen eigenlijk nog twee dingen meegeven aan het college. En dat is ook een beetje in lijn wat Leefbaar 3B aangaf. We zitten niet te wachten op allerlei kruimelwerk, maar maak ook echt gewoon belangrijke keuzes. Ook van het college verwachten we echt dat die aangeeft, wat voor Lansingerland willen wij in 2050. En dat ga je niet bereiken door 3000 euro te bezuinigen op Oranjeverenigingen. Dan moet je echt belangrijke keuzes maken, denken wij. En ik denk dat het Cebeon rapport hiervoor goede richting geeft.

De voorzitter: Ik ga u even onderbreken, mijnheer Markus. Ik heb een interruptie van de heer Azzouzi. Gaat uw gang, mijnheer Azzouzi.

De heer Azzouzi: Dank u wel, voorzitter. Het wordt toch niet duidelijk. Iedereen zegt, we zijn wel grotendeels met het voorstel van het college, variant C. Maar toch zie ik dat zij wel wat zeggen over andere dingen die eigenlijk niet ingevuld zijn. Tot hoeverre, bijvoorbeeld verbonden in de metropoolregio en vindingrijk ondernemen, daar zit ook wat duurzaamheid in, hij is leeg. Zijn jullie het daarmee eens?

De voorzitter: Ik ga even terug naar de heer Markus. Gaat uw gang.

De heer Markus: Volgens mij heb ik aangegeven dat wij op het thema van duurzaamheid wel ambitie hebben. Dat we daar wat extra's willen. Dus ik weet niet hoe duidelijk ik het moet maken. Dus is die leeg? Wat ons betreft is die zeker niet leeg en moet daar ook ambitie op getoond worden. Maar dat raakt ook een beetje nog aan het laatste wat we mee willen geven aan het college. Het is natuurlijk voor ons nu lastig inzichtelijk krijgen, wat zit er nou exact in dat maatschappelijk minimum? Zit daar nou de wens in om klimaatneutraal te zijn in 2050? Zit die daar nou wel of niet in? Want daar zijn ook al afspraken over gemaakt, landelijk. Dus misschien zit dat er wel of niet in. Dus dat is wel, denk ik, goed richting perspectiefnota om ook goed duidelijk te maken met elkaar, wat zit er nou wel en niet in? Zodat wij ook goed kunnen beoordelen, is dat maatschappelijk minimum misschien al ons wensbeeld? Dan is variant D en dan zijn we snel klaar met elkaar. Maar als er allerlei dingen in missen, daar moeten we nog wel wat bijplussen. Dat is eigenlijk wel de oproep die we hebben, om inzichtelijk te maken wat er nou echt inhoudelijk, maar ook financieel in dat maatschappelijk minimum zit. Zodat we daar ook het gesprek verder over kunnen voeren. Dan rest mij niets anders dan het college veel wijsheid te geven om alle genoemde varianten van D tot eigen varianten, tot een mooie variant te maken en antwoord te geven op de verschillende vragen, zodat we een goede bespreking hebben bij de perspectiefnota. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar mevrouw Van Splunter. Uw termijn, neem ik aan.

Mevrouw Van Splunter: Ja, dank, voorzitter. De fractie van GroenLinks gaat voor variant E. De E van een ieder wonend in Lansingerland moet kunnen rekenen op een gemeente die invulling geeft aan de diverse visies en beleidsstukken die wij hebben opgesteld met elkaar. Die eigenlijk de basis zijn van prettig wonen in Lansingerland. Excuus voor mijn stem, ik heb geen ambitie om een country muziekcarrière te starten, maar ik ben bij Billie Eilish geweest en het was fantastisch. Maar goed, de fractie van GroenLinks zet in op bestaanszekerheid, gezondheid en kanselijkheid van onze inwoners en op veiligheid en leefbaarheid van onze wijken. Dat kan in onze ogen dus ook alleen met een verhoging van de OZB en met hoeveel

dat zou zijn, dat hangt toch een beetje af van cijfers die we nu nog niet inzichtelijk hebben. We halen enige hoop uit de brief vanuit VNG dat er toch wel landelijk flink discussies worden gevoerd rondom een betere tegemoetkoming richting gemeente voor jeugdzorg. En de discussies zijn daar nog niet klaar en uitgediscussieerd. Maar wij hebben ook wel het idee, als je kijkt naar de uitkomst van de enquête, maar ook de bewonersbijeenkomst hier op het gemeentehuis, dat er toch echt wel draagvlak is om in ieder geval een maatschappelijke, sociale, goede gemeente te zijn met aandacht voor kwetsbaren, waar we aandacht moeten hebben voor duurzaamheid en de energietransitie. Dat is gelijk een mooi bruggetje dat ik toch ook een extra wens wil meegeven om als gemeente Lansingerland na te blijven denken over de tegemoetkoming van mensen met energiearmoede, nu de landelijke pot eigenlijk alweer op is. Dat is eigenlijk in basis nu hetgeen wat wij inbrengen. Ik hoor iedereen uitgaan van variant C en begint balkjes op te hogen. Wij vliegen hem even anders aan. Wij blijven het meest ideale beeld voor ons schetsen, waarin we altijd nog wat balkjes naar beneden kunnen. Dus dat is onze aanvliegroute. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. En dan ga ik als laatste naar mevrouw Van Olst. Gaat uw gang.

Mevrouw Van Olst: Dank u wel, voorzitter. Ik heb het even afgewacht, we hebben negen verschillende fracties met negen verschillende meningen. En het lijkt mij handig, eigenlijk zoals we al die jaren hebben gedaan, dat het college een voorkeursvariant kiest en hiermee gaat werken. Dit is natuurlijk een hele mooie werkwijze om het zo in te steken en om de keuze bij de raad te leggen. Ik vraag me af of dit werkt, maar dat gaan we vanavond zien. Om antwoord te geven op de vraag, dan denk ik hetzelfde als de heer Van den Beukel van het CDA. Namelijk alsof het mijn eigen huishouden is. En als daar te weinig geld binnenkomt, dan zullen we eerst moeten gaan bezuinigen. Dus de broekriem moet aangetrokken worden. En de gemeente moet zich gaan richten op de kerntaken. Dus tot het maatschappelijk minimum bezuinigen, voorkeursvariant D. Maar wat de heer Markus ook zei, wat wordt precies verstaan onder het maatschappelijk minimum? Dat is natuurlijk dan wel een vraag die opkomt. En wat komt er uit het eerder genoemde rapport? Daar ben ik ook wel benieuwd naar. Het initiatief van het CDA om duizend kleine woningen te bouwen, dat spreekt me enorm aan, dus dat zie ik graag verschijnen. Want ik denk dat dat juist iets is wat wel ook iets mag kosten en dat dat echt een stukje balans terugbrengt in onze gemeente. Dat als je een vergezicht hebt naar 2050, dat het juist heel mooi kan zijn dat Lansingerlanders die nu weg moeten uit onze gemeente, omdat het niet te betalen is om hier te blijven wonen als jongeren, dat dat uiteindelijk beter zou zijn als ze hier blijven wonen, om ook het sociale vangnet te kunnen vormen voor hun ouders bijvoorbeeld. Dus ik denk dat dat echt een heel goed idee is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik heb nog een... Nee? Dan, volgens mij zijn we helemaal rond als het gaat om de commissie. En ik ga geen samenvatting geven of wat ook, want dan zit u hier vannacht nog. Dus ik ga denk ik maar gelijk naar het college voor de eerste termijn. Ik denk dat de heer, gaat u als eerste, mijnheer Fortuyn? Gaat uw gang.

Beantwoording college

De heer Fortuyn: Dank u wel, mijnheer de voorzitter en dank u wel, commissieleden, voor uw, denk ik, zeer waardevolle inbreng. Nou brengt u dat over het algemeen toch wel. Maar er zit wel wat ruis in de verschillende benaderingen. Het is inderdaad een nieuw wijze waarop we het doen. Maar wat ik zeer waardeer is dat we het over de inhoud hebben. En ik

denk dat dat heel belangrijk is, zonder nou de inhoud ook per puntkomma met elkaar te bespreken. En wat ik ook heel veel hoor is dat er wat accenten zijn ten aanzien van het collegevoorstel C. Maar er zijn natuurlijk ook te linker- of rechterzijde wel wat meer uitstapjes die wat meer consequenties hebben. En dat ga ik zo dat ik probeer via uw vragen te beantwoorden, te kijken hoe het in de tweede termijn uitkomt. Maar ik ben wel blij met uw inbreng en dat waarderen we zeer. Als ik nou kijk ten aanzien van de opgave waar we voor staan, die is lastig te duiden. Er is natuurlijk een VNG-brief gekomen, 22 april. Dat was na het overleg en het was ook na het kabinetsoverleg. En de onvoorspelbaarheid van de begroting ten aanzien van de Rijksuitkeringen, die is gewoon heel lastig in te schatten. En natuurlijk zijn er gesprekken over de Wmo, over de jeugdzorg, kijken of we het kostendekkend kunnen krijgen. Maar er ligt ook een taakstelling aan onze kant.

Tegelijkertijd, het gat wat aangekondigd was, het ravijnjaar, '26, 3 miljard, dat is alweer wat verzacht, het is ongeveer gehalveerd. Maar dan nog, blijven we een uitdaging houden. En ik vind het ook heel fijn dat u onderkent, althans de meeste, zo luister ik het ook wel, dat je met elkaar bij voorkeur wel keuzes maakt en niet in het kleine kruimelwerk, ik noem het maar even zo. Het werd even genoemd of het nou de hanging baskets zijn, of dat het nou inderdaad andere kleinere uitgaven zijn om daarin te snijden. Kies nou eens een keertje. En ja, dat vind ik wel een belangrijk signaal, dat we inderdaad richting moeten kiezen. En dat hebben we ook bedoeld met de scenario's die we geschetst hebben. En we hebben daarbij ook de OZB-knop ingezet. Met de wetenschap dat uiteraard, dat dit een lastig verhaal is. Want er werd nu ook al een discussie gevoerd, gaan we het over euro's hebben of over tarief? Richting de heer Machielse zou ik willen zeggen, als we het over het euro's hebben, dan gaan we hem volgend jaar verlagen. Ja, nee, is concreet. Het gemiddelde prijsniveau van de huizen in Lansingerland, daar moeten we ook eerlijk in zijn, is landelijk erg hoog.

De voorzitter: Ik ga u toch even onderbreken, want dit is aanleiding voor de heer Machielse waarschijnlijk om een interruptie te plegen.

De heer Fortuyn: Hij applaudisseerde, dat heb ik gehoord.

De heer Machielse: Precies de scherpste die ik even zoek. Wat maakt dan, buiten een klein deel OZB-korting die er is op het gemeentefonds, dat de gemeente Lansingerland zoveel meer kosten zou moeten maken dan een gemeente met lagere woningwaarde? Waarom moet de OZB-heffing in euro's zoveel hoger dan het gemiddelde zijn in Lansingerland?

De voorzitter: Ik ga terug naar de heer Fortuyn.

De heer Fortuyn: Dat is vrij simpel, het ambitieniveau wat wij met elkaar benoemd hebben en waar we voor staan. Tegelijkertijd, wij zijn geen beheersgemeente. Wij hebben een personeelsbestand, wat je kan vergelijken met pakweg 70.000 inwoners. Omdat, even opschrijven, omdat, nee, je moet wel realistisch blijven. Wij hebben taken en ambities liggen op allerlei woningbouwprojecten, et cetera, wat we doen. Dat vraagt gewoon projectmanagement, dat vraagt uitvoering en het vraagt beleid, wat we met elkaar vastgezet hebben. Met andere woorden, we zijn geen beheersgemeente, we zijn een ontwikkelgemeente. Dus we zijn in die zin groter dan een vergelijkbare gemeente, wat gewoon een gemeente is die beheerst is. En waar niks gebeurt. Daar ligt wel één van je varianten. U heeft ook gezien, u heeft het zelf gezegd, 25 procent, het is namelijk D66 die gezegd heeft, 25 procent van onze jongeren, of laat ik zeggen, de samenstelling van onze samenleving, zit onder de twintig jaar. Dat heeft ertoe geleid dat wij afgelopen januari,

februari, pakweg 25 miljoen meer gevraagd hebben voor de IHP, omdat de druk op primair onderwijs, wat we moeten leveren, wat onvoldoende gedekt wordt uit de Rijksgelden, wij dat wel gevraagd hebben en u dat gevoteerd hebt. En zo kan ik wel een tijdje doorgaan, dat we heel veel projecten hebben, die inspanning vraagt, en niet één op één te vergelijken is met een gemeente die voortkabbelt en daarin gaat doen. Dus dat is mijn antwoord daarop. Ja, onze gemiddelde woningwaarde is hoger. OZB verhoging raakt de huizenbezitter. Dat klopt. Als wij het alleen maar op percentage hebben, want het is voor de gemiddelde mensen niet te volgen meer, maar het procentueel liggen wij onder het gemiddelde. Als wij 5 of 10 procent het huidige percentage verhogen, praten we inderdaad over 25 of 40 euro per woning. Dat zou gewoon betekenen, pakweg een paar miljoen erbij. Daarmee zouden we gewoon de voorzieningen waar we het zo op hebben, de subsidie die wij verstrekken op maatschappelijk vastgoed, op andere zaken die wij financieren, zouden wij makkelijk kunnen doen. Natuurlijk ga ik niet over andermans portemonnee, maar we moeten ook niet naïef zijn.

De voorzitter: Ik ga u even onderbreken, want de heer Machielse heeft een interruptie.

De heer Machielse: Dank u, voorzitter. Laatste keer, nog even voor de scherpste. Die verhoging die de wethouder nu noemt in cijfers, die is dubbel, want die komt dan bovenop de inflatieverhoging die sowieso al wordt voorgesteld door het college. Dus even voor de scherpste voor de inwoners thuis die het anders niet meer kunnen volgen. De wethouder heeft het niet over 25 tot 40 euro verhoging, maar al over 50 tot 80 euro verhoging. Zeg ik dat goed, wethouder?

De voorzitter: Ik ga terug naar de heer Fortuyn.

De heer Fortuyn: Nee, uw rekensom klopt niet. Want als de gemiddelde WOZ-waarde op dit moment 3,25 is of wat dan ook en de inflatie is 3 procent, reken maar met me mee, dat is 9 euro. Plus als ik daar 5 procent optel eroverheen, dan kom ik op 20 euro. Dus laten we nou niet hier rekensommetjes maken, en ik kan het u helemaal vooruit rekenen, dat we hier failliet aan gaan en dat de huishouden het niet meer kan betalen. Laten we die discussie nou even niet meer te hebben. Want ik denk dat wij het als gemeente Lansingerland kunnen permitteren en het is ook uit de 895 enquête gekomen, het is ook uit de besprekingen gekomen hier in het gemeentehuis, men wil liever de sport toegankelijk houden en liever iets meer OZB betalen. Dat is gewoon eruit gekomen. Dus in alle scenario's, het wordt net gezegd door u ook van, we hebben de enquête gezien, maar we zien het in geen een scenario terugkomen. Ik nodig u graag uit, buiten deze vergadering om, eens een keer de staafjes door te lopen om te laten zien waar we rekening mee gehouden hebben. Dat even gezegd hebbend, want ik wil het wel helder hebben, over die OZB. En ik ben niet uit, wij niet, geen van allen om, laat ik zeggen, de OZB of de lasten te verhogen. Laten we eerlijk zijn. Maar als dit een offer is om ons mooie Lansingerland overeind te houden en daar keuzes in te kunnen maken zou ik daar graag een lans voor willen breken. Maar goed, u bent aan zet.

De voorzitter: Ik ga u onderbreken. Ik ga even naar de heer Markus voor een interruptie.

De heer Markus: Voorzitter, hier zie ik nou precies gebeuren waarvoor ik in mijn bijdrage voor waarschuwde. We gaan het toch over de centjes hebben. Een eurootje hier, een eurootje daar. Volgens mij staat de vraag voor, wat voor gemeente we willen zijn in 2050. Dus ik wil de wethouder oproepen om te stoppen met rekenen. Dat mag hij hierna gaan

doen en gewoon ingaan op die vraag. Want anders krijgen we een hele scheve discussie. Dank u.

De voorzitter: Ik ga toch even iets zeggen, want volgens mij werd de wethouder op dat punt uitgedaagd. Dus in die zin, ik voel met u mee, maar aan de andere kant heb ik er ook begrip voor dat de wethouder even dat zijpad opging. Maar gaat u verder met uw beantwoording eerste termijn.

De heer Fortuyn: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik zat laatst bij de dodenherdenking in Onze-Lieve-Vrouwkerk in Bleiswijk en toen was er een gastspreker en die had het erover dat mijn vader heeft het zandpad heeft aangelegd en het is nu aan ons om het asfalt erop te leggen. Ik wou het er maar even zeggen. Ik ga niet meer op bedragen in. Ik zal me bij de hoofdlijn houden van dit verhaal. Wat ik wel even ook, ik ben wel geschrokken van de scenario D, die genoemd is door drie partijen. Ik ga geen namen noemen. Want als ik dat zie, dan denk ik, wat voor gemeente willen we dan zijn? Terwijl ik de partijen ken. En ik ken ze persoonlijk. Ik ken ook, laat ik zeggen, hun intenties. Maar als ik dan lees de consequentie, de maatschappelijke effecten. Minimabeleid, vitaal en waardig ouder worden, dat gaat allemaal verminderd worden. De inzet erop wordt er minder op. Kansrijk opgroeien. 25 procent van onze inwoners onder de 20. Gaan we minder inzet op doen. Kwaliteit van de leefomgeving, gaan we minder inzet op doen. Energietransitie en klimaatadaptie, gaan we minder inzet op doen. Verkeersmaatregelen, het werd net al genoemd, gaan we minder inzet op doen. Lokale economie, gaan we... Het verbaasde me dat dit gebeurde. Dit wil ik gewoon even kwijt, want ik kon het niet plaatsen. Dan krijg ik daarna te horen een prachtig verhaal over twee keer vijfhonderd woningen. Er is één advies aan u, allen. Leg er een laag bovenop, stop met drie, ga naar vier. En of het bij de Lange Vaart is, of dat het hier nou is, of elders, dan lossen we het morgen op. Ik zie u voorstellen tegemoet. Het is geen financieel probleem. Het is een probleem van onze eigen beperking die we zelf besloten hebben. Maar dit wil ik even kwijt. Ten aanzien van de vragen over lasten hebben we het net over gehad. Ik heb van Leefbaar 3B, fijn dat u inderdaad het maatschappelijk minimum, de bodem, het is natuurlijk een hele lastige om aan te geven, wat is nou het maatschappelijk minimum. Daar was ook de ChristenUnie en zijn meer vragen over geweest, wat is nou dat precies? We hebben getracht te kijken, niet alleen naar het wettelijke, maar ook wat een beetje wenselijk is. Wij willen niet door het ijs zakken. Wij willen een vangnet hebben, ook voor de jeugd. We willen een vangnet hebben voor armoedebestrijding. Daar hebben we wel naar gekeken. We hebben dus een beetje gezocht, van wat is dat nou? We hebben het Cebeon rapport er ook voor gebruikt. En natuurlijk is dat een hele lastige discussie. Maar we hebben hier wel naar gekeken. Wij hebben ook gezegd, ten aanzien van Cebeon, we komen met een update richting perspectiefnota, hoe gaat die verhouding eruitzien? Ik heb van de week in het college een discussie gehad over het Wmo-aanpak. Dat is ook een vraag geweest vanuit het CDA, maar ook andere partijen. Hoe ga je dat nou aanpakken? En wat we dus zien, als je de voorportaal niet goed organiseert en er gaan wachtlijsten ontstaan, wat gebeurt er dan? Dan gaat de verwijzer, in dit geval de huisarts, die gaat om je heen. Dat is echt een ingewikkeld probleem. We hebben het van de week in het college er over gehad. Er komt binnenkort, denk ik, als ik naar mijn collega rechts kijk, komt er binnenkort een voorstel. Maar het is best heel lastig. Het zijn dilemma's waar we voor staan met zijn allen. En er zijn wachtlijsten op dit moment. Dus we krijgen feitelijk heel moeilijk grip op die Wmo en die doorverwijzing, dus de dure zorg. Dus het is heel lastig om hier grip op te krijgen. Tegelijkertijd geeft ook, wordt het gevraagd, hoe gaat u dit aanpakken? We hebben in maart een beleidsplan ingediend bij u. Daar zijn we volop mee bezig. We proberen dat ook binnen de huidige begroting en straks komende

begroting, daar handen en voeten aan te geven. Ten aanzien van WIJ, de heer Bik, die geeft aan, wij hebben wel wat accenten. Maar iedereen heeft accenten. Of het nou economie is, vindingsrijkheid, groen. Die nemen we ook mee. Wat betreft PvdA, we hebben het liefst E en GroenLinks, gezamenlijk, we gaan maximaal inzetten en daarna geven we wel wat toe, een beetje onderhandelen. Wij kiezen toch voor C en waarom, we hebben dat ook aangegeven in onze brief dat wij de VNG-lijn willen volgen. Probeer wat voorzichtig te zijn. Het is voor u, voor ons, allemaal is het heel erg lastig. Want we gaan zo de perspectiefnota opzetten, gebaseerd op hetgeen van de meicirculaire.

De voorzitter: Ik ga u even onderbreken, want ik heb een interruptie van de heer Azzouzi. Gaat uw gang.

De heer Azzouzi: Een kleine correctie, voor de PvdA in ieder geval was het de voorzieningen op pijl van de begroting nu. En kijken wat er nou komt vanuit het Rijk. En dan pas aan de OZB-knop drukken, omdat daar ook, daar laten wij geld liggen.

De voorzitter: Mijnheer Fortuyn.

De heer Fortuyn: Ja, dat klopt. En er lag nog de vraag van u, is het een percentage of is het een euro? Ja, dat klopt precies. Maar die heb ik al beantwoord, hoop ik, nu. Dus die laat ik ook maar even liggen, anders kom ik weer in een discussie. Maar goed, het is wel zo wat u zegt. Maar de inzet is gewoon om het maximale eruit te halen. Dat is logisch. En ook verder te kijken met elkaar dan alleen '26 of '27. En proberen ook '28. De heer Brecht had ook een mooie bijdrage. En die had ook daar... Brecht Weerheijm. Ja, sorry. Kijk, je hebt gelijk. De heer Weerheijm, excuus. Die had ook een prachtige bijdrage. En die zag overal weer eigenlijk plussen. Jeugd, economie, kansengelijkheid. Ik denk ook dat wij allemaal diezelfde ambitie hebben. Maar we zullen toch een beetje moeten handelen naar de ruimte die er is. En die exacte ruimte weten we eigenlijk pas, die eerlijkheid moet ook gebieden, weten we waarschijnlijk pas in september. Want de meicirculaire geeft iets aan, we hebben natuurlijk de VNG-brief, geeft iets aan. Het dempt het tekort. Maar hoe het er exact uit gaat zien, in augustus krijgen we allerlei discussies nog binnen het kabinet. Ook richting Prinsjesdag. En na Prinsjesdag weten we het eigenlijk pas. Dan zitten we eigenlijk op eind september. Maar we willen toch voor die tijd in ieder geval de begroting rond hebben met elkaar. En dit is ook een vraag geweest vanuit de heer Weerheijm, hoe mee aan de slag? Ik probeer het een beetje aan te geven. We komen met de perspectiefnota. We komen met de richting. We laten zien welke keuzes we gemaakt hebben. Zonder in kruimeltjes te vervallen, maar echt gewoon keuzes te maken. In de wetenschap dat u kan amenderen en moties indienen. Dat gaan we verder uitwerken richting september. Om de wetenschap te hebben, dan een begroting te hebben die waarschijnlijk weer geamendeerd gaat worden en moties gaat krijgen, om uiteindelijk half november de begroting in te leveren. Want zowel u, wij, we weten het met zijn allen niet. Het is heel erg lastig, maar laten we in ieder geval keuzes maken zodat we dat ook naar de buitenwereld kunnen communiceren. Dan heb ik nog een paar zaken. Er was nog een vraagje over die participatie. Er was een motie. Het simpele antwoord is, ja, een college kan een motie naast zich neerleggen. Dat hebben we dan maar eens een keertje gedaan. Dat is ook wel handig. Maar, zo hebben we het niet gewild. Wij hebben echt gewoon getracht om ook de mensen erbij te betrekken. Om ook eens te kijken van, wat is uw beeld hier nou bij? Is het een echte participatie? Nee, het is bevragen van, hoe zit u erin? En we hebben getracht daar wat invulling aan te geven. In ieder geval, we zijn het ook eens met de ChristenUnie. Maar het zijn ook de zaken die we allemaal wel deden. Allemaal willen we wel de bestaanszekerheid proberen te garanderen.

Kansengelijkheid, gezond samenleven, groen, water. Maar we zullen keuzes moeten maken. En ik ben ook blij met het feit dat wij op C en de op- en aanmerkingen die u gemaakt heeft, de accenten heeft aangebracht, om daarmee aan de slag te kunnen. Kortom, ook voor GroenLinks en ook voor VOOR, oké, die duizend woningen, ik zie, het zij van u of van het CDA, zie ik graag een voorstel tegemoet om te kijken of we een etage op de huidige bouwplannen kunnen zetten. En dan...

De voorzitter: Voordat u daar verder over gaat, heb ik nog een interruptie van de heer Markus.

De heer Markus: Ik kom toch nog even terug op dat maatschappelijk minimum. Dat is geloof ik een van de meest besproken onderwerpen als het om dit traject gaat. Maar u gaat er een beetje overheen. Maar krijgen wij nog meer toelichting, inhoudelijk en financieel, wat er wel of niet in zit? Want nogmaals, het is natuurlijk ontzettend lastig om zo meteen aan te geven. Want u gaf een soort, minimabeleid zit daarin. Oké, dat moet ik dan maar geloven. Dus dan, die ambitie die ik heb zit er al in. Maar ik geloof dat namelijk niet. Want ik denk dat er namelijk een deel in zit, maar niet alles. Dus het helpt wel om daar meer richting aan te geven. Want anders dan wordt het denk ik een beetje een lastige bespreking. Want wij willen wel inzichtelijk hebben wat er wel in zit en wat niet. En hoeverre we nog ambitie extra hebben.

De voorzitter: Ik neem aan dat uw vraag is om verdere verduidelijking. Ja, dat is de vraag.

De heer Fortuyn: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik krijg in mijn rechteroor, krijg ik het aangereikt. Er zijn beleidsplannen opgesteld door u. De samenlevingsvisie, onder andere, de omgevingsvisie, daarin is precies aangegeven wat wij daarin verstaan. Het staat er niet exact met euro's, dat kan niet, want het is altijd onderhevig aan inflatie of andere vormen. Maar het is wel datgeen wat wij voorstaan als gemeente.

De voorzitter: Ik ga u onderbreken, want de heer Markus gaat daarop reageren. Gaat uw gang.

De heer Markus: Dan pak ik toch even de omgevingsvisie. Die staat bol van de ambities. Er staat een ambitie en dan staat er iets achter. Wij willen klimaatneutraal zijn in 2050. Dat is een ambitie. Zit dat nou wel of niet in het maatschappelijk minimum? Want als dat erin zit, dan vinden we elkaar op de weg. Dan zijn we snel uitgepraat met elkaar. Maar ik geloof dat namelijk niet. Dus daar wil ik toch wel iets meer duiding op krijgen.

De voorzitter: We gaan terug naar de wethouder. Mijnheer Fortuyn.

De heer Fortuyn: Ja, ik krijg van alle informatie. Ik kan het woord geven aan mijn ambtenaar aan de rechterzijde, wellicht dat dat handiger is, om in ieder geval duiding te geven. Anders wordt het voor mij ook... Ik kom in een dossier die voor mij in ieder geval wat minder...

De voorzitter: Dan lijkt het me verstandig dat we heel even doorschakelen. Even kijken, het kaartje. De heer Dietrich, inderdaad.

Ambtelijke ondersteuning: Dank u wel, voorzitter, voor deze vraag. Voor het antwoord op, wat zit er in maatschappelijk minimum voor, zeker de onderwerpen die de thema's van die

te maken hebben met het sociaal domein. Dus die aan de linkerzijde bij die varianten staan, daar staat heel veel duiding in die beleidsplannen. Dus dat staat van, wat is daar nou een minimum, dat staat daarin aangegeven. En dat heet, ik weet niet of de term verschaling daarin is gebruikt, maar dat gaat best wel ver. Maar daar is wel in aangegeven van, de aanpak werkt tot een bepaald punt. En dat kunt u daarin terugvinden. Voor de omgevingsvisie, daar zijn inderdaad, dat wordt inderdaad nog verder uitgewerkt. Dus daar komen nog een aantal omgevingsprogramma's uw kant op. Dat zal het komende jaar zijn en daarop volgend. Wat daar dan nu precies in het maatschappelijk minimum is, dat kan ik u nu niet per thema aangeven. Wat nou bij klimaat wel is, maar grosso modo kan u zeggen van, de harde afspraken die we hebben staan extern, daar hebben we rekening mee gehouden dat die behaald kunnen worden. Met klimaat en duurzaamheid is wel gezegd, daar moet u altijd rekening houden met individuele maatregelen. Die zijn dan niet allemaal verplicht bijvoorbeeld. Dus om duurzaamheidstoelstellingen te halen moet je bijvoorbeeld minimaal vijf van twintig gedaan hebben. En dan zitten er bijvoorbeeld vijftien in die de gemeente in de begroting had zitten. En dan wat we dan in het maatschappelijk minimum hebben zitten is vijf van die vijftien bijvoorbeeld. Dus dat we daar wel rekening houden dat in ieder geval het behalen van de doelstelling binnen bereik blijft. Dus niet per se dat je het heel hard en makkelijk haalt, maar wel dat het binnen bereik blijft. Ik hoop dat dit iets verheldert. Het is een lastig onderwerp, dat ben ik me bewust.

De voorzitter: Ik vermoed dat de heer Markus toch nog een aanvullende interruptie heeft of een vraag heeft. Mijnheer Markus.

De heer Markus: Het blijft inderdaad lastig. Maar even het voorbeeld van die twintig punten. U zegt, dan doen we er vijf en die andere vijftien niet. Ik noem het maar even zo. Dus die vijf zit in het maatschappelijk minimum. Dan wil ik graag weten, welke vijf zijn dat? En welke vijftien zitten er niet in? Want misschien zeg ik, van die vijftien wil ik er vijf wel bij hebben. Daar heb ik dit extra geld voor over. Dus dat is een beetje waar we naar op zoek zijn. En voor de omgevingsvisie is het misschien nog redelijk makkelijk, omdat die ambities vrij duidelijk zijn opgeschreven. Maar voor die beleidsplannen is het toch iets minder duidelijk. Want nogmaals, op minimeleiden kan ik niet precies zien wat er nou wel en niet in die beleidsplannen exact zit. Dus dat blijft wel een beetje een puzzel.

De voorzitter: Voordat ik naar de rechterzijde ga, ik ga u er even attenderen dat u bijna door uw spreektijd heen bent. Maar goed, dat kunt u ook zo op de borden zien. Maar goed, we gaan eerst even naar de wethouder of... Dan gaan we nog even terug naar de heer Dietrich.

Ambtelijke ondersteuning: Even om terug te gaan op die twintig en die vijf maatregelen dan. Wat we hebben gedaan, maatschappelijk minimum, je hebt ongeveer een bepaald budget nodig om vijf uit te kunnen voeren. Dus we hebben gekeken naar een gemiddeld bedrag om vijf van die twintig te kunnen uitvoeren. Dus dat gaat dan niet specifieke maatregelen hebben we niet gepakt, maar wel met de afdeling die daar verstand van heeft hebben we gezegd, wat heb je nou ongeveer nodig om dat binnen bereik te houden? En dat zijn dan circa vijf van die twintig, dat is even hypothetisch. En daar hebben we dus eigenlijk een maatschappelijk minimum op bepaald. En over de beleidsplannen, dat weet ik, daar kan ik nu even geen exact antwoord op geven.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga nog even naar mevrouw Van Splunter voor een interruptie.

Mevrouw Van Splunter: Dank, voorzitter. Ik wil de discussie niet nog lastiger maken, maar als u hem zo benadert, dan lijkt toch weer geld leidend te zijn voor de keuze. Maar dat zie ik fout als ik naar de wethouder zijn hoofd kijk. Mag ik er dan wel van uitgaan dat met de keuze naar die vijf waar we het dan over hebben, dus inderdaad de doelstelling wel gehaald wordt, redelijkerwijs. Als je het met vijf kan redden om je doel in 2050 te bereiken en je had er eerst twintig, dan denk ik, waar waren die vijftien dan zo voor? Nou goed, begrijpt u een beetje waar ik heen wil?

De voorzitter: Goed, ik hoorde niet echt een vraag, maar meer een opmerking of een overdenking. Maar goed, ik kijk nog even naar de heer Fortuyn. Gaat u verder nog of...

De heer Fortuyn: Nee hoor, we gaan de tweede termijn in wat mij betreft.

De voorzitter: Oké, dan ga ik... Oké, het was toch een vraag van mevrouw Van Splunter. Dan gaan we het toch nog even naar de heer Fortuyn.

De heer Fortuyn: Als wij met de perspectiefnota komen, dan lopen we in feite het potentiële gat dicht. Om het even simpel te houden. Dan heb je ook, in de verschillende beleidsterreinen gaan wij bezuinigen. Dat adresseren we ook. Dus als er twintig zijn en we gaan er vier of drie of twee, laat ik zeggen, afschalen, of in tijd, of opschuiven, of nou ja, et cetera. Het laat onze ambitie niet los. Het laat alleen de tempo en waarop, dat laten we los. En geven prioriteit aan in ieder geval het bestaansminimum. En waar we bezuinigen, wordt gewoon rugnummer en naam genoemd. En daarin komt straks weer in die perspectiefnota, gaat u aangeven, anders dan een andere partij, van dit willen we niet, of zus willen we niet, of anderszins, of we gaan bij meerderheid die dingen doen. Dan krijgen we nog verdere verscherping en dan wordt het een financiële uitrol. En dan is het afhankelijk van de financiën, hoe diep je moet snijden, hoeveel ambities je laat gaan. Maar de ambitie op zich, het beleid an sich, wordt niet aangepast. Alleen het tempo.

De voorzitter: Goed, dank u wel. Dit was de eerste termijn van het college. Ik kijk even naar de wethouder. Heeft u behoefte om even ruggespraak te houden? Nee? Dan zie ik dat er een... Oh, wacht, de heer Van den Beukel, die... Oh, voor de tweede termijn. Ik wilde nog even een dienstmededeling doen, als het mag. Want ik zie dat er een aantal partijen een beetje, die zitten al in de gevarenzone, of die dreigen in de gevarenzone te komen qua spreektijd. Niet qua inhoud, maar qua spreektijd. Dus ik wilde eigenlijk voorstellen om de spreektijd met name één minuut op te hogen. Zodat in de tweede termijn in ieder geval, de heer Markus, maar ook, kijk ik een klein beetje naar D66, Partij van de Arbeid en Leefbaar, dat ze iets meer tijd hebben. Maar dan zou ik wel willen vragen om in de tweede termijn het zo kort mogelijk te houden allemaal. En als er echt nieuwe dingen zijn, die dan in te brengen en niet in herhaling te vallen. Want uiteindelijk denk ik dat de duiding al redelijk gegeven is. Maar mocht u nog ergens een aantal accenten willen leggen, dan moet u dat vooral doen. Ik wil voorstellen dat we even via dezelfde lijn gaan als in de eerste termijn. Dus dan ga ik eerst naar de heer Van den Beukel, van het CDA. Gaat uw gang.

Tweede termijn

De heer Van den Beukel: Voorzitter, dank u wel. Fijne bespreking. Dus tot nu toe ben ik heel tevreden over wat dat betreft waar we staan. Al is het geen kadernota behandeling, dus het is onwennig. Maar ik denk dat we alsnog veel inhoud hebben geraakt. Voorzitter, wel maak ik me wat zorgen over de karikatuur die de wethouder schetste van variant D. Dat

was eigenlijk onmenselijk, kwam het ongeveer op neer. We hebben denk ik uitdrukkelijk als CDA bedoeld te zeggen, en ik denk andere partijen ook die die kant uit dachten, variant D is ons uitgangspunt. En daarbij hebben we een aantal duidingen die we daaraan geven. Dus die horen daarbij. En de duiding is onder andere, ik heb het al gegeven, dat we zien dat er volgens het college zelf nog een hoop te besparen valt op een aantal terreinen. Dus dat was ook de ene concrete vraag die ik heb gesteld aan het college. Ik heb er nog niet een helder antwoord op beluisterd. Er is een onderzoek geweest. Het onderzoek zei, er zit nog huiswerk. Het huiswerk is gedaan, ga ik vanuit, want het is al maanden geleden dat het was aangekondigd door het college. Hoe staat het nu ermee? En welke orde grote besparingen heeft het college nu in beeld gebracht? Dus bespaar me alstublieft de uitgebreide duiding. Het ging hier over financiële besparingen die haalbaar zouden zijn binnen jeugd, participatie, Wmo. Dus daar hoor ik graag nog een antwoord op. Voorzitter, dan ook veel dank aan de collega-partijen. Met name VOOR Lansingerland, Leefbaar, D66, ChristenUnie, die waarderende woorden hebben gesproken, tenminste, zo heb ik ze geïnterpreteerd, over het voorstel om echt eventjes groter op te pakken wat we hebben besproken in januari over Wilderszijde. En ja, zeg ik even richting wethouder Fortuyn, dat gaat inderdaad ook over hoogte. Ik heb die brief goed gelezen. Het ging eigenlijk over vijf kaders die we zouden moeten oprekken. Het ging over hoogte. Het ging ook over de compactheid. We zouden veel kleiner gaan bouwen. Het ging ook over de parkeernorm. Dus over controversiële dingen. Het ging over een aantal kaders waarvan we zeiden, als we die nou oprekken, dan kunnen we echt een enorme impuls geven aan aantallen. En daarmee juist voor de middeninkomens, zeg ik even richting de collega's. Die dus niet mensen die zijn aangewezen op sociale huurwoningen. En ook niet de mensen die al een dikke portemonnee hebben voor een twee-onder-een-kap bij wijze van spreken. Voor die categorie betaalbare, compacte koopwoningen realiseren. Dus veel dank voor de waarderende woorden daarover. Ik ga op zoek naar een geschikt moment, als we vanavond snel klaar zijn, misschien vanavond al eventjes, om met die collega's daar verder over door te denken. Hoe dat plan eruit zou kunnen komen te zien. En wat mij betreft is dat dus eventjes echt extrapoleren wat we hebben besproken al op Wilderszijde. En daarvan gebruik maken om voor heel Lansingerland een enorme impuls te geven aan bouw voor starters en voor senioren. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even naar de Leefbaar 3B. Heeft u behoefte aan een tweede termijn? Ja.

De heer Duivesteijn: Dank u wel, voorzitter. Ik benoemde in mijn eerste termijn dat we vandaag blind moeten sturen. En de discussie gehoord hebbende kan ik niet anders dan concluderen dat de meesten hier dat zo voelen. Ik wil daarom ook nog eens in herinnering brengen dat wij vorig jaar een motie indienden om voor 12,3 miljoen aan maatregelen in beeld te brengen. En die motie werd jammer genoeg alleen door het CDA en VOOR Lansingerland gesteund, waardoor we vandaag met veel te weinig informatie hier een discussie op moeten voeren. Een abstracte discussie. Ik wil ook nog eens benadrukken dat wij in onze voorkeursvariant een OZB-verhoging alleen accepteren als dat nodig is om onze ambities waar te maken. Misschien heb ik dat niet duidelijk aan de voorkant geschetst, maar als een OZB-verhoging niet nodig blijkt te zijn, moet het geen automatisme zijn voor de totstandbrenging van de perspectiefnota. En ik wil ook nog een lans breken voor de andere fracties die variant D kiezen. Want ook onze fractie is vanuit dat vertrekpunt gestart met de verzekering van het college dat er niemand door de ondergrens zakt. Laten we dat wel met elkaar scherp houden. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar de heer Bik waarschijnlijk. Ja. Mijnheer Bik, gaat uw gang.

De heer Bik: Dank u wel, voorzitter. Vooralsnog nu blij om te horen dat het college aan de slag gaat met het uitwerken van variant C met genoemde suggesties vanuit de commissie. We sluiten ons ook volledig aan bij onder andere de ChristenUnie en D66 om wat meer ambitie te hebben op het gebied van jongeren en jongvolwassenen. En dank ook aan de wethouder voor het beantwoorden van de vraag van de heer Machielse die hij aan mij had gesteld, maar volgens mij nu ook beantwoord is door hem. Dan voor wat betreft betaalbaar... ik had het niet beter kunnen doen. Dan even over de betaalbare en compacte woningen, ook voor senioren, daar zijn wij voor. Ik wil u graag wijzen op de in de vorige raadsperiode door WIJ Lansingerland ingediende en unaniem aangenomen moties rondom het versneld bouwen van seniorenwoningen. Met name de Lijsterlaan in Bleiswijk, om die als handboek te gebruiken. En uit mijn hoofd is dat motie 2022-004. Dank u wel.

De voorzitter: Ik ben blij dat u zo'n goed geheugen heeft wat dat betreft. We gaan even door naar de Partij van de Arbeid. Mijnheer Azzouzi, gaat uw gang.

De heer Azzouzi: Dank u wel, voorzitter. Om het toch te benadrukken, we hebben bewust gekozen voor de PvdA-variant E, omdat dat bezuinigingen voorkomt op jeugdzorg, bestaanszekerheid en het programma kansrijk opgroeien. Dat zijn investeringen die niet ter discussie mogen staan als het om ons gaat. Ik wilde wel richting de ChristenUnie, want de discussie over dat maatschappelijk minimum is discutabel. U had het aan de voorkant gezegd, we praten hier over, wat voor gemeente willen we zijn, kunnen we zijn in 2050. Maar ik merkte dat dat toch terug naar de details en dat geld en dat project en wat valt daaronder. Dat wou ik meegeven aan de ChristenUnie. Voor de rest, dat OZB-verhaal blijft gewoon staan. Omdat dat gewoon nodig is. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik door naar de heer Weerheijm. Gaat uw gang.

De heer Weerheijm: Dank u wel, voorzitter. Ik heb niet meer zo heel veel toe te voegen op mijn duiding vanuit eerste termijn, maar aangezien ik meer tijd heb gekregen... Nee, dan ga ik daar zeker ook geen gebruik van maken. Nog wel even reagerend op het voorstel van de heer Van den Beukel. Ik moet zeggen, ik ben toch wel een soort van licht verrast. Op een positieve manier verrast. Ander geluid wat ik nu hoor over woningbouw dan dat ik de afgelopen jaren bij het CDA heb gehoord. Dus nou ja, heel blij eigenlijk mee. Maar het lijkt me goed om deze discussie in de commissie te hebben waar hij thuis hoort, namelijk de commissie Ruimte en niet in de commissie Algemeen Bestuur. Dus dat lijkt me wel de logische plek om het hier verder over te hebben. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Machielse. Oh, ik heb nog een interruptie van de heer Van den Beukel. Gaat uw gang.

De heer Van den Beukel: Ja, misschien is het handig om toch even kort daar op te reageren. Want de verklaring waarom hier. Kijk, we zouden het hier hebben over de toekomst van Lansingerland. Hoe zien we het voor ons? Wat zijn de hele grote lijnen. Dus in die zin een soort voorloop op de kadernota. En wij vinden dat het een van de allergrootste vraagstukken is nu. En dat blijkt ook uit die enquête die wordt gehouden onder onze inwoners. Dus ja, als het concreet wordt, hoort het natuurlijk thuis in de commissie Ruimte. Als het over geld gaat, hoort het weer thuis in de commissie Algemeen Bestuur. Maar als je

het echt hebt over de hoofdlijnen van beleid dan is het denk ik goed om dat hier met elkaar wel te wisselen.

De voorzitter: Dank u voor deze verdere duiding. Dan gaan we toch weer verder met de heer Machielse.

De heer Machielse: Dank u wel, voorzitter. Voorzitter, iedereen kiest natuurlijk altijd zijn eigen frame. En het is toch bijzonder dat als er drie partijen zijn die sowieso al voelen voor een basis van scenario D, misschien wel vier, de wethouder zegt, ik voel een brede steun voor scenario C en daar gaan we op doorwerken. Terwijl er zelfs minder partijen uitgesproken voor scenario C dan D zijn. Komt dan weer omdat er andere partijen voor scenario E zijn, mocht u het nog volgen. Maar goed, ik hoor toch, wethouder, wel veel termen als, ik citeer even, ik bied de helft, zitten mijn ambities niet gewoon in het maatschappelijk minimum, begin toch vanaf scenario D. Dus die aanscherping wil ik u wel echt meegeven. Dat uw conclusie aan het einde van de eerste termijn, in ieder geval niet mijn conclusie zou zijn na het horen van het hele debat. Omdat ik wel veel aanscherping hoor die echt wel strijdig is met, we gaan door op collegescenario C. En dat komt precies weer terug op de crux van dit debat. Want het blijft toch een beetje luchtfietserij. Want wat is een minimale inzet die wel voldoet aan het maatschappelijk minimum, niet tot afbraak leidt, niet tot hogere kosten op andere domeinen, niet tot extra kosten op lange termijn, blijft voor onze fractie toch echt een gewenst scenario. Dat is nu niet te beoordelen, maar dat zullen we zeker wel gaan doen in de uitvoering van deze scenario's.

De voorzitter: Ik ga u even onderbreken, want ik heb een interruptie van de heer Azzouzi.

De heer Azzouzi: Dank u wel, voorzitter. Het blijft voor mij een beetje vaag, want ik had de interruptie moeten doen in de eerste termijn, want het verrast me wel dat u kiest voor het scenario D, waar veiligheid helemaal kaal is. En dat betekent dat je eigenlijk de komende periode, we willen eigenlijk de VVD niet horen als het gaat om veiligheid, als wij gaan kiezen voor D. Hoe kijkt u daarnaar?

De voorzitter: We gaan terug naar de heer Machielse.

De heer Machielse: Ik deel natuurlijk allereerst de analyse van de heer Azzouzi dat hij dat eigenlijk een half uur geleden had moeten vragen. Maar als u dan puur op de inhoud kijkt dan kom ik terug op wat ik zojuist aan het zeggen was. Zonder onderbouwing van wat er in het maatschappelijk minimum zit, blijft het toch een beetje, sorry voor het woord, luchtfietserij over welke inzet we dan werkelijk spreken die we kunnen afschalen of opschalen en welke bedragen we daaraan koppelen. En dat is precies waar ik in mijn afsluiting tot wilde komen, voorzitter.

De voorzitter: Maar voordat u gaat afsluiten ga ik toch nog even terug naar de heer Azzouzi. Gaat uw gang.

De heer Azzouzi: Dan wil ik de VVD wel helpen met de vraag. Het maatschappelijk minimum is echt kaal. Daar heb je niks. Dat is dezelfde vraag naar de ChristenUnie. We gaan nu over kaders en niet over welke projecten daaronder staan.

De voorzitter: Ik ga terug naar de heer Machielse.

De heer Machielse: Kennelijk handelt de heer Azzouzi hier met meer kennis dan die ik op dit dossier heb gekregen. Dat is helemaal prima. Wat ik aangaf is dat juist het proces naar de begroting toe interessant wordt, omdat we dan op die ambities daadwerkelijk gaan zien, wat gaan we dan niet doen met de keuze tussen de verschillende scenario's. En daar zullen we scherp naar kijken. Daar mag u op rekenen, mijnheer Azzouzi. En ik wil er ook nog even aan toevoegen, als u mij toestaat, voorzitter, dat juist bij vraag drie van het college, welke aandachtspunten heeft u in die uitwerking, ik zeker veiligheid heb genoemd, zowel in de fysieke als de verkeersveiligheidsomgeving.

De voorzitter: Duidelijk. Ik ga naar de heer Bik voor een interruptie.

De heer Bik: Gewoon puur even uit interesse. U geeft aan dat u dit onderdeel van het proces tot aan de begroting eigenlijk niet zo, meer luchtfietsen vindt dan dat het wat toevoegt aan het proces. Maar wat had u dan anders willen doen? En waarom heeft u dat dan niet eerder aangegeven? Of heb ik dat gemist?

De voorzitter: Terug naar de heer Machielse.

De heer Machielse: Dat is een beetje interpretatie van mijn woorden wat de heer Bik doet. Want ik zei niet dat ik het proces luchtfietsen vind. Ik zei dat ik de inhoud van dit debat af en toe luchtfietsen vind. Omdat we precies niet weten, wat zit er in het maatschappelijk minimum. Dat is voor mij de crux van dit debat. Want als daar onze ambities in zitten, kan er zo een handtekening onder. Als daar onze ambities niet in zitten, dan moeten we het gesprek met elkaar aan hoe die er wel in kunnen komen. Dat geldt volgens mij voor alle partijen hier. Daarmee wil ik het proces niet tekort doen, maar aangeven dat voor een perspectief. Wij zeggen, vertrek nou vanaf scenario D, waarin je kernachtig en krachtig vertrekt. En ga daarop verder werken met onze aandachtspunten.

De voorzitter: Ik ga u even onderbreken. Ik heb een interruptie van de heer Markus.

De heer Markus: Nu doet u weer hetzelfde als bij de begroting. U roept allerlei dingen, maar komt niet met concrete voorstellen. Dus wat ik nou wel mis. U zegt, we vertrekken bij D en dan geven we aan welke ambitie. Welke ambitie heeft de VVD? Hoe ziet Lansingerland er in 2050 uit?

De voorzitter: Dat is een uitdagende vraag voor de heer Machielse. Gaat uw gang.

De heer Machielse: Ik heb eigenlijk geweldig nieuws voor de heer Markus. Fijn dat u ons allemaal een minuut extra heeft gegeven, voorzitter. Wij hebben daar twee jaar geleden een stuk tekst over geschreven, ik kan het u toesturen, waarin we zeggen, Lansingerland groeit allereerst tot 75.000 inwoners. Dan is het probleem wat de wethouder schetste van groeigemeenten ook opgelost binnen dat perspectief. Dan weten we ook wanneer de kosten voor onze inwoners reëel worden voor de gemeente waar ze voor kiezen. En vervolgens zitten daar een aantal pagina's achter die gaan over prettig wonen. En er zitten aandachtspunten in over mooi, schoon en heel. Dat gaat voor een groot deel over de fysieke buitenruimte. Wonen in groene en levendige dorpskernen, waar we best wat in kunnen investeren. Recreëren en sporten. En veilig in zowel het fysiek als in het verkeer. En die concrete uitwerking daarvan, waar de heer Markus naar blijft vragen die kan ik juist niet geven met alleen maar schuifbalkjes zonder getallen, zonder beleid, zonder keuzes. Dus die

ga ik u geven bij het proces in de begroting. Maar dat kan ik u nu niet verder geven. En dan wil ik echt wel gaan afronden, voorzitter, als u mij toestaat.

De voorzitter: Ja, want u heeft nog 53, 52 seconden.

De heer Machielse: Ja, het worden er steeds minder, voorzitter. Maar wat ik nog wilde doen ter afronding is nog wel even een oproep aan het college. Want in dat proces van afronding, u zegt, ik vertrek vanaf scenario C, ik zeg vertrek, toch iets meer vanaf scenario D, wellicht eindigen we in het midden. Kijk scherp en heb het lef en de ambitie om het beste uit onszelf te halen. Daar kunt u op rekenen.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar de heer Markus voor de tweede termijn.

De heer Markus: Dank voor alle input, uiteindelijk ook van de VVD, dan weten we ook wat die ambitie is. Want uiteindelijk denk ik dat dit debat ook gewoon helpt van elkaar om te weten waar iedereen ervoor staat. We zijn in ieder geval blij dat er meerdere mensen het belang van het minimabeleid hoog achten, duurzaamheid hoog achten, groen hoog achten en ook het bouwen voor senior en starters. Dat is volgens mij al heel wat winst voor vanavond. Verder wensen wij het college veel succes. En dat maatschappelijk minimum, ik ga er nog eens een paar dagen over slapen, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Markus. Dan gaan we naar GroenLinks. Mevrouw Van Splunter.

Mevrouw Van Splunter: Ik zeg vanuit GroenLinks, dank, voorzitter, maar vertrek vanuit scenario, variant E natuurlijk, maar dat is duidelijk. Maar aan de andere kant, als die onzekerheid over wat er nou precies in dat maatschappelijk minimum zit, maken wij in ieder geval vanuit GroenLinks onze ambities daarmee duidelijk. En is het wel belangrijk, we hebben wel vaker bij begrotingsbehandelingen een pleidooi gehouden voor het ophogen van de OZB. Dat doen we ook omdat we vooral ook allerlei ondersteuning en de hulp voor kwetsbare groepen gewoon in stand willen houden. Maar daarbij wil ik dan wel even de nuancering hierbij geven dat de verhoging van de OZB niet het doel is, maar wel een middel om die gemeente te blijven die je wilt zijn. Dank.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we tot slot naar mevrouw Van Olst.

Mevrouw Van Olst: Dank u wel. Ik wil toch wel even aan de wethouder teruggeven dat ik het wel een beetje flauw vind om neer te zetten dat variant D wel heel erg is om te kiezen. De heer Van den Beukel heeft dat goed verwoord. Er werd gevraagd om een richting, dus die heb ik gegeven, net als de andere partijen. Maar aan het begin van mijn bijdrage gaf ik ook al aan dat het mij, ik vind het een prima werkwijze als het college die keuze maakt en dit verder uitwerkt. En dan is er geen luchtfietserij, want dan weten we gewoon precies waar het over gaat en welke bedragen het zijn. Dus ik kijk uit naar de begroting. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik hecht er toch even aan, voordat wij naar de tweede termijn van het college gaan. Want er werd net gezegd, de meerderheid staat voor D. Maar als ik wel tel, en ik heb dat ook even geverifieerd bij de griffier, de meerderheid noemt C met weliswaar allerlei op- en aanmerkingen, maar dat is wel de afdrank die wij hier achter deze tafel hebben. Maar voordat er een verkeerd beeld ontstaat. Maar goed, misschien dat de wethouder... Oh ja, misschien dat de wethouder dat anders beluistert, maar dat hoor ik dan

graag in tweede termijn. De heer Machielse heeft nog een opmerking, neem ik aan, naar aanleiding daarvan.

De heer Machielse: Voorzitter, ik waardeer uw samenvatting. En ik spreek het ook helemaal niet tegen. Wat ik heb gezegd, is dat het toch best opmerkelijk is dat er drie partijen zeggen, begin vanaf D. Eentje zegt, wij zijn begonnen vanaf D en werken naar C toe. En dat de conclusie van de wethouder is, ik voel steun voor scenario C als vertrekpunt, dat ik die te gemakkelijk vond. Daarmee wil ik geen tekort doen aan andere partijen die hier C hebben gezegd. Dus ik waardeer uw samenvatting, maar ik deel totaal niet uw analyse dat ik daar iets onjuist heb gesteld. Laat dat helder zijn.

De voorzitter: Overigens heb ik niet gezegd dat u onjuistheden verkondigt, maar ik heb alleen gezegd dat de afdrank, en als ik tel, en gesteund ook door de griffier, dat wij feitelijk zien dat de meerderheid C noemt. Maar goed, wellicht dat de wethouder daar een andere afdrank van heeft, maar dat horen we dan graag in tweede termijn.

Beantwoording college

De heer Fortuyn: Dank u wel, mijnheer de voorzitter en dank u wel voor uw bijdragen. Een paar hele fijne opmerkingen die ik toch wel even met u wil delen is dat ik best wel blij ben gezien de enorme woningbouwbehoefte die er is. We hadden in januari hebben wij op initiatief van de projectwethouder hebben we onderzocht binnen Wilderszijde, kunnen wij de middeldure huur, kunnen we dat aantal verhogen? En kunnen wij pakweg 100, 150 appartementen creëren in een prijsklasse van rond de 250 voor starters? In welke vorm dan ook om dat te realiseren. Dat hebben we beloofd, voor de zomer komen we met een voorstel. Dat ziet er goed uit. Dat het langzamerhand ook consequenties heeft in kaderstellingen, mijnheer Van den Beukel, dank dat u dat heeft ingebracht. Want het kan niet alleen maar met een laagje erop. Het heeft ook effect in de buitenruimte en dat gaat inderdaad over parkeren. Maar het gaat ook over andere voorzieningen die je daar op aan moet passen. Maar het ligt wel voor de hand dat we die discussie een keertje in de commissie Ruimte een keer gewoon openlijk met elkaar voeren van, hoe gaan we dit probleem nou oplossen? Want we kunnen wel roepen, we moeten bouwen, bouwen. We moeten ook starters bouwen, we moeten voor de senioren bouwen, et cetera. Maar dat betekent gewoon dat je wel wat moet gaan doen. Dan kunnen we niet in de kaders blijven zitten die we ooit hebben vastgesteld met elkaar. Dus ik ben blij met de beweging die gemaakt gaat worden. Met alle consequenties die eraan vastzitten, laten we helder zijn. Dus dank dat u de steen in de vijver heeft gegooid. Wij pakken hem graag op en we gaan zien waar de rimpeling eindigt. En zoals u weet wil ik graag, voordat ik het pand hier verlaat volgend jaar, zou ik het wel fijn vinden als we daar wat kaders hadden, met elkaar stappen kunnen zetten. Ten aanzien van het Cebeon verhaal. Ik heb u al gezegd, in de beleidsplannen wordt er al gewerkt. Cebeon, ik ga het maar noemen, werd in de jeugd en ook de zorg daarom, werd ongeveer 100 euro per inwoner meer betaald dan de referentiegemeente. Daar wijst u ook naar. Wij betalen ruimhartig met dit proces. Dat onderkennen wij ook. Laten we daar geen misverstanden over hebben. Mijn collega Hoek worstelt er ook mee, aan alle kanten. Is er ook heel druk mee bezig. Ik heb al een beetje de, op voorsprong al, een beetje de tip van de sluier opgelicht. Die preventieve werking is één, maar we moeten ook aan die wachtrij wat doen. En we moeten ook al bij de huisartsen wat doen. We moeten die doorstroom zien te stoppen. Dat vraagt meer inspanning dan dat we tot nu toe doen. Dus we zijn echt bezig met een plan. Binnenkort wordt u ook, gaan we u daarin meenemen. Het is ook niet zo, korte klap, volgend jaar hebben we het geregeld.

Daar wil ik ook maar een waarschuwing voor geven. Maar weet wel dat het Cebeon rapport en ook de uitslagen erin bij ons wel meegeteld heeft en dat we daar ook zorg over hebben. Maar er zit ook hetzelfde Cebeon rapport, cultuur, Lansingerland, zou je niet een beetje bijtrekken? Ik noem een dwarsstraat. Dus er zitten ook andere kanten in het Cebeon rapport. Maar er is wel rekening mee gehouden.

De voorzitter: Ik ga u even onderbreken voor een interruptie van de heer Van den Beukel.

De heer Van den Beukel: Dank u wel, voorzitter. Dank voor het antwoord. Op het laatste wordt u op uw wenken bediend. We trekken een behoorlijk beentje bij qua cultuur. Elke maand komt er ongeveer een ton bij, volgens mij. Dus dat gaat goed. Maar dat plan waar u binnenkort mee komt, wil ik even wel goed begrijpen. Is dat plan dan, gaat het over de jeugdzorg? Want ik noemde drie dingen. Het ging over participatie, het ging over Wmo en over jeugd. Dus krijgen we drie plannen of één plan?

De voorzitter: We gaan terug naar de wethouder.

De heer Fortuyn: Ik gaf vast een signaaltje en een tipje van de sluier. Kijk, uiteraard gaat mijn collega erover. Het is niet mijn portefeuille, dat weet u ook. Maar weet wel dat dit aandacht heeft. Dat wil ik hier adresseren. Dat we aandacht hebben, ook zorgpunten hebben. Dat we inderdaad hier echt veel aandacht aan geven. Dat we daar niet blind voor zijn en een rapport hebben liggen en er niks meer doen. Dus daar zijn we echt mee bezig. Dat is even, daar wil ik het bij laten. Want anders ga ik in een andermans portefeuille zitten graven. En dat lijkt me niet verstandig om dat te doen. Dan heb ik nog een paar...

De voorzitter: Ik ga u toch nog even onderbreken voor een interruptie van de heer Van den Beukel. U heeft nog negentien seconden.

De heer Van den Beukel: Voorzitter, dank u wel. En tot slot, toch de aanmoediging aan de wethouder van Financiën om zich hier wel over te ontfermen en tegenaan te bemoeien. Uiteindelijk gaat het over meer dan 40 miljoen euro op onze gemeentelijke begroting. De adviseur op Financiën heeft hier geadviseerd om hier diep in te duiken. Dus ik denk dat het heel belangrijk is dat het college zich hier breed over laat informeren en breed plannen maakt. Dus ik zie dat ook graag terugkomen in de kadernota.

De voorzitter: Ik ga terug naar de heer Fortuyn.

De heer Fortuyn: Goed, ten aanzien van de waarschuwing vanuit Leefbaar 3B, ten aanzien van OZB, wij zullen natuurlijk moeten kijken binnen de opmerkingen die gemaakt zijn. Wij zien ook de meerderheid op het variant C ontstaan, maar niet één op één. Nee, we zien ook dat er door u op- en aanmerkingen gemaakt zijn die we zeker nog, we hebben het genoteerd, maar we zullen deze uitzending zeker nog terugluisteren waar de accenten liggen en hoe we dat gaan duiden. En nogmaals, de bezuinigingsopgave is mede bepalend hoe diep of waar we gaan snijden. Dus dat gaan we zeker doen en de last resort van de OZB, dat blijft gewoon overeind. We hebben het alleen genoemd om dit te doen. In dat verband wil ik ook afsluiten, mijnheer de voorzitter, richting de VVD. Ik vond het een hele mooie tekst van, u las dat voor uit uw verkiezingsprogramma denk ik, of uit de ambitie, wat u net voorlas, van welke gemeente u in 2050 wilt zijn. Het zou helpen als u met ons de OZB-knop omhoog zet. Maar goed, daarbij wil ik het laten, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Maar ik ga u toch nog één vraag stellen. Want uiteindelijk is dit ook een besprekingsstuk vanuit het college. De vraag die u gesteld heeft in de notitie... Laat ik de vraag anders formuleren. De uitkomst van het debat, geeft dat voor u voldoende duiding om de perspectiefnota te kunnen gaan opstellen?

De heer Fortuyn: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik ben gewoon ontzettend blij met de inbreng die vanavond geweest is. En ik ben ook blij met de accenten die aangebracht zijn. Ik ben ook blij met het feit dat de basis die het college getracht heeft om zo goed mogelijk te verwoorden in C, maar dat het niet alleen maar C kan zijn, maar wel accenten aangelegd moeten worden, ben ik blij dat die inbreng er is. We zullen daar rekening mee houden. In welke mate, dat zult u straks gaan zien. Maar ik ben blij met de richting die meegegeven is. En als ik over chocola heb, kan je van chocola wat maken. Ik heb aan de overkant een fabriek zitten en ik zie ze allemaal ja knikken. Ik denk dat we er wel chocola van kunnen maken. En hier naast mij ook. Dus ik denk dat we hiermee uit de voeten kunnen komen, mijnheer de voorzitter. En ik dank u allen voor de inbreng.

De voorzitter: Goed, dan is het kort gezegd antwoord, ja en daar zijn we denk ik heel blij mee. Ik dank u voor de toch wel de intensieve bespreking, maar ook wel de constructieve bespreking op dit punt. Want we hadden toch wel aan de voorkant wat zorg van, zouden we inderdaad voldoende duiding kunnen geven. Maar zoals de wethouder geeft, hij kan er chocola van maken, dus dat belooft wat bij de perspectiefnota later in het voorjaar. Ik wil dit punt afsluiten en, goed, wij gaan natuurlijk door nu naar de stukken ter advisering aan de raad. En dat zijn natuurlijk ook hele belangwekkende en interessante punten. Maar ik kan me voorstellen dat sommigen van u, en misschien ook op de tribune, zeggen van, het is al laat, het is tien voor tien, ik ga toch iets anders doen. Ik weet niet of wij even één minuut schorsen, omdat de mensen ook weg kunnen. Of zegt u van, we vinden het hier zo gezellig, de koffie is goed, dus we blijven. We gaan door? Dan gaan we gewoon door.

6. Stukken ter advisering aan de raad

6.a Besluit oprichting stichting HortiScience Innovation Center (HIC)

De voorzitter: Even kijken, dan gaan wij naar stukken ter advisering aan de raad. We komen bij 6.a, besluit oprichting stichting HortiScience Innovation Center. En even kijken hoor, dat is het voorstel om verder geen wensen of bedenkingen te uiten bij de oprichting van de stichting HIC en daarbij ook een budget, via de jaarrekening, op te brengen en daarmee ook de HIC te kunnen financieren. Ik ga de eerste termijn openen. En ik zie dat de heer Van Santen zich al gemeld heeft. Mijnheer Van Santen, gaat uw gang.

Eerste termijn

De heer Van Santen: Dank u wel, voorzitter. We hebben net het vorige agendapunt verlaten. Daar hoor ik termen als ravijnjaar en financieel onder druk dat de gemeente staat. Vervolgens krijgen we nu twee agendapunten waar aan de gemeenteraad wordt gevraagd om, en ik rond het een beetje populair naar boven af, bijna anderhalf miljoen goed te keuren. Twee werelden of zoiets, ik weet het niet. Maar het lijkt dat we de begrotingsdiscipline nog niet helemaal in onze vingers hebben. Als het gaat om dit specifieke punt, heeft de VVD al eerder aangegeven zoveel mogelijk aan de markt over te willen laten. En bij beginnende innovatieve ontwikkelingen, waar een financieel zetje van de overheid kan helpen, daar hebben we in principe geen bezwaar tegen. Hier hebben we

het over een sector die volwassen is, die voorop loopt in de wereld, één van de beste in de wereld is. En wat de VVD betreft stellen we vanuit de gemeente dan ook hier geen geld voor beschikbaar. Dat kan de sector zelf. En zeker gezien de financiële opgave die wij nu zelf hebben, past ons financiële discipline. Ik heb één vraag aan de portefeuillehouder. Dit lijkt een incidentele uitgave. Kunt u ons garanderen of aangeven dat hier voor nu en in de toekomst geen structurele bijdrage voor nodig is vanuit de gemeente? Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar Leefbaar 3B. Gaat uw gang.

De heer Philippens: Voorzitter, dank u wel. Leefbaar is voor Lansingerland als home of HortiScience. Daarnaast vinden wij het ook belangrijk dat de gemeente nauw samen optrekt met lokale partners. En die oprichting van de HortiScience Innovation Center, de HIC, sluit hier perfect bij aan. Omdat, en er wordt dus nauw samengewerkt met partners, het draagt bij aan een verdere doelstelling van de uitvoeringsagenda, juist voor die home of HortiScience. Even voor de financiële structuren, betreft een incidenteel bedrag. En ik denk ook, misschien wel mooi voor onze begroting, want het verhoogt ook de mogelijkheid tot het aantrekken van subsidie. Dus het verdient zichzelf ook mogelijk terug. Dus om al deze redenen kunnen wij instemmen met dit voorstel. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga door naar het CDA, de heer De Ruiter. Gaat uw gang.

De heer De Ruiter: Dank u wel. Ik had het niet mooier kunnen verwoorden dan mijn voorganger, dan de vorige spreker, dus ik sluit me daar volkomen bij aan.

De voorzitter: En dan ga ik ervan uit dat dat Leefbaar 3B was, wat u aansluit. Dan ga ik naar de heer Markus.

De heer Markus: Voorzitter, dank u wel. Voorzitter, we hebben het in deze commissie wel vaker gehad over de niet besteedde middelen die we ooit gereserveerd hebben voor HortiScience. En nu wordt er wel een doel gevonden om dat geld aan uit te geven. Dus het zijn geen nieuwe middelen, het is gewoon bestaand budget wat we al gereserveerd hebben voor HortiScience, maar waar nu een doel wordt gevonden om het aan uit te geven. Dus in die zin is dat akkoord. We hadden nog wel een vraag, er wordt heel erg gericht op ook de samenwerking met het wetenschappelijk onderwijs. Nou hebben wij binnen deze gemeente een prachtige vmbo-school waar leerlingen staan te trappelen om ook binnen HortiScience aan de gang te gaan. We hebben de directeur er ook van gesproken. En het zou toch zonde zijn als die groep daar niet bij aanhaakt. Dat halen we niet echt op uit de stukken. Dus we hebben even een vraag aan het college, in hoeverre die hier ook bij betrokken zijn. Want het is volgens ons enorm zonde als we daar niks mee doen. Ook veel van onze jongeren hebben volgens mij een hele mooie kans om in die sector te werken. Dus de vraag is of dat ook hierbij zit en of die er ook bij betrokken kunnen worden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Jansen van WIJ Lansingerland.

De heer Jansen: Dank u wel, voorzitter. WIJ Lansingerland is blij met de oprichting van de stichting HortiScience Innovation Center en dat we daarmee een volgende stap maken in de samenwerking met onze partners. WIJ Lansingerland beschouwt HortiScience als een blijvend en stuwend kenniscentrum voor de glastuinbouw in het algemeen en voor de lokale glastuinbouw in het bijzonder. Lansingerland neemt zijn verantwoordelijkheid in deze

ontwikkeling en dat juichen wij toe. Wij kijken uit naar een goede samenwerking met de partners en voor ons is dit een hamerstuk in de raad.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Jonker. Gaat uw gang.

De heer Jonker: Dank u wel, voorzitter. Zoals iedereen weet is D66 steeds positief kritisch geweest op de rol van de gemeente Lansingerland rondom HortiScience. De uitvoering van de HortiScience visie heeft ons soms weleens zorgen gebaard, omdat er veel geld op de plank bleef liggen en de activiteiten een nogal sterk PR-karakter hadden. Het goede nieuws is dat wat we hier voor ons liggen, vinden we dat dat een stuk positiever is. Het gaat heel erg in op de innovatie en de ontwikkeling en de rol van startups en scale-ups. Iets wat tot nu toe onderbelicht is geweest in de uitvoering, dus wij kunnen dat ook steunen. Tegelijkertijd hebben we nog een aantal opmerkingen die we willen meegeven, zoals ook is gevraagd. Het eerste is, hoe zorgen we dat startups en scale-ups ook een plek krijgen in onze gemeente? Want als je het stuk leest, dan lees je een heel breed verhaal over hoe dat wordt gestimuleerd. Maar hoe gaat het ook hier landen? Wordt daar ook op gestuurd? Misschien wat procesmatig, hoe worden wij bijgepraat over het succes van dit initiatief? Ik ben positief gestemd de komende twee jaar. Hoe worden wij daar als raad van op de hoogte gehouden? En dan het algemene ding, wat ook aansluit bij het voorgaande punt. Als wij het hele stuk lezen, ik weet, dat heeft u natuurlijk allemaal gedaan, het zijn hele mooie woorden. De baten en de doelstellingen zijn nogal breedsprakig geformuleerd en niet altijd even concreet. Als ik een burger was of inwoner was van deze gemeente zou ik graag willen weten, kun je dat nou nog iets expliciteren in wat dat voor ons betekent? Dat is ook aansluitend bij wat de ChristenUnie zei. Wat betekent dat voor onze onderwijs en wat betekent dat voor onze arbeidsmarkt? En wat betekent dat voor bedrijven die zich hier eventueel vestigen? Ik zou toch wel oproep willen doen om in de uitvoering daar wat scherp te komen in aan te brengen. Ook omdat we dan als raad goed kunnen evalueren of we die miljoenen, want dat zijn het uiteindelijk toch, op een goede manier hebben besteed. En of er ook een bepaald maatschappelijk effect uitgekomen is. Afsluitend, een opmerking, niet zozeer een vraag. Dit is voor twee jaar. We moeten wel ook op ruim op tijd gaan nadenken over wat we daarna gaan doen. En daarbij wil ik gelijk aangeven dat D66 geen voorstander is van structurele financiering vanuit de gemeentegelden, in ieder geval op dit vlak. Daar wil ik het bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar GroenLinks. Mevrouw Van Splunter.

Mevrouw Van Splunter: Dank, voorzitter. Het is een sector, de glastuinbouw, waar we binnen Lansingerland enorm trots op mogen zijn. En om wereldleider te blijven is het goed dat deze stichting wordt opgericht. Dus wij staan daar ook achter. Zoals gezegd, mooi dat geld wat eerder niet uitgegeven wordt nu een goede bestemming krijgt. Wij gaan er ook vanuit dat het met name bedoeld is, zoals omschreven staat, voor het opstarten en dat de stichting uiteindelijk zichzelf gaat financieren. We hadden nog wel één vraagje en dat is niks ten nadele van de wethouder. Maar er wordt natuurlijk wel gezegd, vanuit de gemeente gaat de wethouder het bestuur in. Mag ik er wel van uitgaan dat dat gekoppeld is aan het wethouderschap en een termijn? Omdat het me logisch lijkt dat een volgende wethouder met HortiScience in zijn portefeuille dan ook de bestuurswissel gaat overnemen.

De voorzitter: Dank u wel. Zijn er nog anderen in... Ja, mevrouw Van Olst, gaat uw gang.

Mevrouw Van Olst: Dank u wel. Ik kan instemmen met dit voorstel, met eigenlijk bijna alle opmerkingen van de positieve sprekers, zal ik maar zeggen. Waarbij ik wel wil aanmerken dat ik ervan uitga dat dit inderdaad incidenteel is en uit het budget komt. En dat er dus geen structurele financiering aan gekoppeld wordt. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Biharie van de Partij van de Arbeid. Gaat uw gang.

Mevrouw Biharie: Dank u wel, voorzitter. De PvdA-fractie is trots dat er nu een stichting komt en dat dat wordt gefinancierd, wat inderdaad, zoals ChristenUnie zei, het geld wat er nog niet besteed was. Dus dat is ook gewoon mooi. En ook het programma, hoe ze dat hebben onderbouwd, wat ze allemaal willen oppakken. Alleen had ik één kritische opmerking naar de portefeuillehouder, de wethouder. Hoe is de financiële aansprakelijkheid als medebestuurder van de HIC vanuit de gemeente geborgd? Mocht er toch financieel dingen anders lopen? Dat was het, voorzitter. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Hebben wij dan alle fracties geloof ik gehad? Ja. Dan gaan wij voor de eerste termijn naar de wethouder. Mijnheer Hoek, gaat uw gang.

Beantwoording college

De heer Hoek: Dank u vriendelijk. Met name voor alle mooie woorden. Het Horti Innovation Centrum is een heel mooi begin van eigenlijk de hele HortiScience visie. Het is niet, we hebben er geen geld voor gevonden. Het zat al in de HortiScience visie, alleen de aanloop naar het concretiseren die heeft wat langer geduurd, omdat je toch ook wel sterk afhankelijk bent van externe partijen. Zoals u weet gaat de WUR een grote verbouwing gaan ze doen. We hebben de Katapultgelden binnengehaald. Dat geeft ook antwoord op de vraag van de ChristenUnie van, we hebben vmbo, we hebben mbo. Ik ben gisteren nog op het mbo geweest en daar worden dit soort plannen ook doorgesproken. Want ook wij vinden het heel belangrijk dat het vmbo ook vertegenwoordigd wordt, met betrekking tot die onderwijs gelden. En het vmbo zit daar ook hetzelfde in. Dus die vinden dat ook een hele uitdaging. En dat is onderdeel van gesprek. Dus wat dat betreft zit dat in alle plannen. De VVD die hadden, even kijken hoor, dan moet ik even de goede bladzijde erbij zoeken. Waar zit die nou? De VVD die stelde dat, waarom moet je daar als gemeente ook in participeren? Op zich is dat een legitieme vraag. Brainport Eindhoven is ook zo begonnen. En het is wel te doen gebruikelijk in een hele triple helix situatie, dus waar overheid, onderwijs en bedrijfsleven elkaar tegenkomen, dat je dit soort constructies optuigt om ze vervolgens later ook weer af te romen, zeg maar. Op het moment dat dat, zeg maar, zijn werk heeft gedaan.

De voorzitter: Ik ga u even onderbreken, want er is een interruptie van de heer Van Santen.

De heer Van Santen: Nee, dat klopt. Wij zijn ook niet in zijn algemeenheid tegen. Bij Brainport Eindhoven is het een heel andere situatie dan hier. Dus per geval bekijken we dat.

De voorzitter: We gaan terug naar de wethouder.

De heer Hoek: Nee, ik wil Brainport ook niet vergelijken met wat hier gaande is. Alleen, het is wel zo dat wanneer je als overheid niet het initiatief zou nemen dat het wel een ingewikkelde constructie is om dit voor elkaar te krijgen, zeg maar. En inderdaad, de

opmerking is zojuist ook al geplaatst, je investeert aan de voordeur een behoorlijk bedrag. Maar we moeten ook kijken wat het uiteindelijk voor de regio oplevert. En wij denken dat dat echt zijn revenuen gaat krijgen in de Lansingerlandse samenleving. Het vmbo, mbo heb ik het over gehad. En we zien ook, op het moment dat de gemeente Lansingerland geld investeert dan zie je ook dat bijvoorbeeld de Rijksoverheid ook bereid is om daar in het kader van coproductie ook geld in te steken. En de MRDH, daar ligt nu ook een aanvraag, daar zijn we ook mee bezig. Dus ja, je investeert aan de voordeur, maar we halen daar ook nog 11 miljoen Katapultsubsidie mee binnen. Dus wat dat betreft denk ik dat juist omdat die gemeente ook zijn nek heeft uitgestoken, andere partijen ook bereid zijn om bij te dragen aan dit mooie initiatief. D66, startups en scale-ups, dat is hartstikke mooi. De startups die zullen in het HortiScience House komen. Dat komt er ook nog, dat zit nu in de voorbereiding. Dat wordt een heel groot teeltgebied op de tweede verdieping. De benedenverdieping, daar wordt nog Horti gerelateerde invulling voor gezocht. En in de plint van het hele gebouw, daar komen de startups en ook de onderwijsvoorzieningen. En wordt een startup een scale-up, dat hebben we Bleizo-West, daar hebben we nog 15 hectare liggen om daar samen met het Dutch Innovation Park invulling te geven aan de mooie HortiScience-gedachte die we in die hoek willen realiseren. Hoe wordt u op de hoogte gehouden? U wordt regelmatig op de hoogte gehouden. We hebben eendaags weer, 21 mei, een beeldvorming. En het businessplan zit er ook bij, waarin eigenlijk vanaf het begin al aangegeven wordt wat de bedoeling is. En verder heeft u ook nog een soort financiële onderbouwing gezien van wat er verder nog allemaal gaande is. Dus wat dat betreft denk ik dat het businessplan voldoende handvatten biedt om uw vraag te beantwoorden. Het zitting nemen in de stichting, dat is gerelateerd aan het wethouderschap. Dus als deze man geen wethouder meer is, dan zal hij ook niet meer in het bestuur zitten en komt er een nieuw bestuurslid. Financiële aansprakelijkheid, als je in het bestuur gaat zitten, zit er altijd een vorm van financiële aansprakelijkheid in. Dat kan. Alleen hoe we het nu aan de voordeur bekeken hebben is dat te verwaarlozen, in die zin dat we heel duidelijk met de andere partijen hebben afgesproken wat onze bijdrage is. Dat er ook nog een bijdrage in kind in zit, ik bedoel van 70.000 euro. En ja, als we niet genoeg financiële externe partners weten te vinden, dan hebben we wel een uitdaging. Maar zoals het er nu uit ziet, en dat hebben we natuurlijk ook van tevoren goed ingeschat, zit daar nauwelijks risico gezien de belangstelling en het internationaal membership wat er nu al is, verwachten wij dat dat geen risico met zich meebrengt. Maar u heeft een punt, op het moment dat je in een stichtingsbestuur zit, heeft dat ook altijd enigszins heeft dat risico in zich. Dus dat is ingecalculeerd. En wij denken dat dat niet echt een risico is. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder. Dan gaan wij naar de tweede termijn van de commissie. Was dit een interruptie van u, mijnheer Van Santen? Ja. Oké, het is een interruptie, maar even, want de microfoon stond uit, maar even herhalen misschien.

De heer Van Santen: Ja, interruptie.

De voorzitter: Maar wat uw interruptie is.

De heer Van Santen: Dat ga ik nu vertellen. De vraag, en volgens mij waren er toch wel wat meer partijen die daar direct of indirect naar vroegen, dat er geen, ook niet in de toekomst, niet alleen nu, nu is het duidelijk, maar geen structureel geld naar toe gaat. Dus dat het nu incidenteel geld is en het feit dat er dan bestuursvertegenwoordiging is, dat dat niet daarmee bijna een soort semi-verplichting is om ook structureel geld in de toekomst in te gaan zetten.

De voorzitter: Dan gaan we even terug naar de wethouder, mijnheer Hoek.

De heer Hoek: Ik dacht dat ik dat beantwoord had in mijn beantwoording. Het is uiteindelijk de bedoeling dat de markt het over gaat nemen. En dat geeft indirect wel antwoord op uw vraag. U heeft gelijk, het is niet de bedoeling dat wij, wat we nu gedaan hebben, drie keer 1,2 miljoen hebben we voor HortiScience geïnvesteerd. Het is niet de bedoeling dat daar een vervolg op komt. En dat het een structurele bijdrage wordt. Uiteraard hebben wij juist met het bedrijfsleven, maar ook met de onderwijsinstellingen gezegd, jongens, wij zijn in de eerste instantie een soort katalysator. Daarbij is het nodig dat we het vertrouwen uitspreken middels financiën, een deel financiën. Maar het is daarna uiteraard de bedoeling dat u op eigen benen gaat staan en dat dat zijn werk gaat doen. We hebben zeg maar een soort vliegwielen, zijn wij. Maar wel met de bedoeling dat het straks zichzelf bedruipt.

De voorzitter: Dank u wel. Dit was dan de eerste termijn van de wethouder. Gaan we naar de tweede termijn van de commissie. Ik kijk hier ter linkerzijde. Is er nog behoefte voor een tweede termijn? Nee. Dan kijk ik even ter rechterzijde. Nee. Dan heeft u ook geen tweede termijn, neem ik aan, voor de wethouder. Eerst de vraag even aan de commissie, ik heb eenmaal gehoord, hamerstuk, maar betekent dat de rest het als een bespreekstuk zou willen? Of zegt u als commissie, het kan als hamerstuk naar de raad? Ik zie allemaal knikkende gezichten. Ik zie de heer Van Santen.

De heer Van Santen: Het kan als hamerstuk naar de raad, daar zullen wij een stemverklaring afgeven.

De voorzitter: Mooi. Dan is dat duidelijk, dus dan gaat het als hamerstuk naar de raad en met een stemverklaring van de VVD.

6.b Contractenbank en verplichtingenadministratie

De voorzitter: Dat brengt ons dan naar het laatste onderwerp van vanavond. Althans, het laatste stuk ter advisering aan de raad. En dat gaat over de contractenbank en verplichtingenadministratie. Daar staan twee gevraagde beslissingen waar uw oordeel over wordt gevraagd. Dat gaat over het incidenteel, twee bedragen incidenteel voor het project contractenbank, verplichtingenadministratie uit de algemene middelen beschikbaar te stellen voor '25 en voor '26. En die bedragen te onttrekken aan de algemene reserve ter dekking van het incidentele budget voor '25 en '26. Wie mag ik in eerste termijn het woord als eerste geven? Daar komen ze. Mijnheer Jonker, gaat uw gang.

Eerste termijn

De heer Jonker: Dank u wel, voorzitter. Dit lijkt een best saai onderwerp. Tegelijkertijd is het wel belangrijk, want we kunnen in algemene zin, maar gelijk beginnen, kunnen we dit voluit steunen, omdat zoiets als een contractenbank en een goede verplichtingenadministratie erg belangrijk zijn als we als gemeente financieel scherp aan de wind willen zeilen. En dat is zeker het geval de komende tijd. Wat ons opviel in het stuk is, dat er worden allemaal belangrijke en behartigwaardige doelen genoemd als financiële onrechtmatigheid verminderen, kwaliteit verhogen, uniformiteit, efficiency. Alleen dat blijft heel vaag. En daar bedoel ik mee, je gaat toch een aanzienlijk bedrag investeren, zeven ton even afgerond. Misschien kan er nog een poging gemaakt worden, ik geef het

even als suggestie mee, om in het plan van aanpak wat te concretiseren, zodat wij als later als raad daar ook wat van kunnen vinden. Bijvoorbeeld de rechtmatigheid neemt met x procent af of we hebben efficiënter contractbeheer hier en hierdoor. Zodat we in ieder geval daar een oordeel over kunnen vellen, want dat is nu een beetje lastig. Dus dat wil ik meegeven als suggestie. Daarnaast had ik nog een, dat is nog een detail hoor, maar er wordt vermeld, voor de structurele kosten is reeds structurele dekking beschikbaar. Die vond ik heel bijzonder, want je gaat zeven ton uitgeven. En ik heb altijd geleerd vroeger op school van, als je een investering doet incidenteel, dan komen er altijd ook structurele kosten uit voort, die zie ik niet terug. Nou kan het zijn dat die zo klein zijn dat jullie, dat u zegt van, dat past allemaal binnen de begroting. Maar er zit dan gelijk een vervolgvraag aan vast. Er wordt gesproken over een informatiesysteem. En kijk, ik heb wat achtergrond in die hoek. Ik haalde niet helemaal, ook uit de toelichting op de technische vragen, haalde ik niet helemaal wat naar dat systeem kostte. Wat zijn de kosten van het systeem voor contractenbeheer, globaal? Want ik heb daar geen beeld bij. Dat is misschien een detail, maar dan kan ik ook goed inschatten waarom u zegt dat u die structurele kosten makkelijk kunt opvangen binnen de huidige begroting. Daar wilde ik het even bij laten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan wij naar de heer Jansen, gaat uw gang.

De heer Jansen: Dank u wel, voorzitter en dank aan de ChristenUnie voor hun technische vragen. Het antwoord dat daarop gekomen is bevestigt onze vermoedens in ieder geval dat de kosten grotendeels te maken hebben met het vullen van de contractenbank en de algemene procesuitvoering hiermee in lijn te brengen. Zoals wij in de commissie BAC al een aantal keer betoogd hebben is het belangrijk dat de organisatie in controle is en dat waren we duidelijk niet. Het college heeft terecht de afgelopen jaren moeten constateren dat er niet rechtmatig gehandeld werd en dat deze constatering dat dan weer technisch rechtbreide was geen goede zaak. Als deze contractenbank en verplichtingenadministratie is gevuld en de werkprocessen zijn aangepast hoeft deze onrechtmatigheidsconclusie niet meer getrokken te worden, hopen wij. Wij hopen dat we hiermee betere controle krijgen binnen de organisatie en dat het dus bijdraagt aan een betere bedrijfsvoering en een gezond financieel beheer, wat hoog bij ons in het vaandel staat. Wel een vraagje aan de wethouder. Hoe wordt dit systeem dan uiteindelijk live gebracht? Gaan we wachten tot alles erin zit en gaan we er dan mee werken of worden de belangrijke contracten eerst in aangebracht en die worden dan meteen verder volgens het nieuwe systeem beheert? Dank u wel.

De voorzitter: Gaan we naar Leefbaar 3B, gaat uw gang.

De heer Philippens: Voorzitter, dank u wel. Ook wij kunnen instemmen met het voorstel. We zien al jaren financiële onrechtmatigheden, met name op die onrechtmatige inkoop. Ieder jaar worden we daarop gewezen vanuit de accountant. Ieder jaar vragen we vanuit de BAC hier ook verbeteringen op en aandacht op. Volgens mij is nu goed onderzoek gedaan door het college. We hebben nu de mogelijkheid om die echt onrechtmatigheid aan te pakken en daardoor verwachten we minder of niet meer onrechtmatig te handelen, in ieder geval op dat gebied, vanuit de gemeente. Daarnaast betreft het hier incidentele middelen, dus wij kunnen dit steunen. Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. Dan ga ik naar de heer Van Santen.

De heer Van Santen: Dank u wel, voorzitter. Dit voorstel werd al aangekondigd door de wethouder in de Begeleiding Accountants Commissie. In die zin waarderen we het initiatief om die onrechtmatigheid te verminderen, omdat we daar elk jaar tegenaan lopen. Alleen de weg er naar toe, die kunnen we toch niet steunen, voorzitter. En alles wat er staat om zaken organisatorisch te verbeteren, te stroomlijnen, dat steunen we. Maar feitelijk is dat niet aan de raad, dat is aan het college om dat vorm te geven. Wat hiervoor ligt is de investering. En dan missen we toch wederom een begrotingsdiscipline bij het college. 7,5 ton vinden we ontzettend veel geld voor een contractendatabase. Was het nou zo dat daarmee de garantie op de onrechtmatigheid weg was, dan weten we zeker dat het een goede investering is. En wat staat er letterlijk? De onrechtmatigheid zal afnemen. Dus feitelijk blijft die bestaan zoals het nu staat. Dat vinden we volstrekt onvoldoende om daar 7,5 ton in te investeren. En eigenlijk gaat dat geld vooral naar externe. En daar wordt al zo'n enorm beroep op gedaan in deze gemeente. Daar willen we echt een keertje mee stoppen, die uitbreiding van het besteden aan externe. In de praktijk zie ik zelf, vanuit mijn eigen...

De voorzitter: Ik ga u onderbreken voor de interruptie van de heer Azzouzi.

De heer Azzouzi: Moet ik toch ingrijpen, want die onregelmatigheid, wil de VVD naar nul gaan? Of dat snap ik niet. Want dat blijf je altijd, ook in een ander bedrijf.

De voorzitter: Ik ga terug naar de heer Van Santen.

De heer Van Santen: Ik zal het niet te vergelijken met een beetje zwanger of zwanger. Maar als je onrechtmatigheid en je overtreedt de wet, of je dat nou een klein beetje doet of een beetje meer, blijft dat zo. Dus als dat niet gaat helpen, deze investering, niet voldoende althans, dan is dat voor ons onvoldoende. Maar ik kom zo dadelijk nog even terug hoe wij het dan wel zien.

De voorzitter: Ik ga naar de heer Ruijtenberg. Ik heb meerdere interrupties, dus ik ga eerst naar de heer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Ik heb even een vraag aan de heer Van Santen, hoe hij dan denkt om dit intern op te gaan lossen als hij het geld niet extern wil gaan besteden. Vanuit mijn professionele werk doe ik ook iets met contractmanagement en dat beleggen we vaak bij SCP. Dat is ook een externe partij en dat kost wel wat om dat te doen. Dat is ook expertise die je moet inhuren of inkopen hoe je het noemen wil. Dus als hij dat niet extern wil, hoe denkt hij dat dan intern te kunnen gaan regelen?

De voorzitter: Ik ga eerst terug naar de heer Van Santen.

De heer Van Santen: Dank u wel voor deze interruptie, want dat was vervolg van mijn betoog. U bent iets te snel. Ik zie zelf vanuit de praktijk, mijn eigen praktijk, zie ik voldoende voorbeelden dat organisaties prima in staat zijn tegen lage kosten hun contracten uitstekend in beeld te brengen met alles erop en eraan. Sterker nog, hier en daar wordt het ook door wetgeving afgedwongen. En daar zijn echt niet zulke hoge kosten voor nodig. Dus ik vind, ik daag het college uit om, en dat vraagt eigenlijk ook onze begroting wel, om wat creatiever te zijn en, met alle respect, maar niet zo te smijten met de tonnen links en rechts, terwijl we aan alle kanten moeten bezuinigen.

De voorzitter: Ik ga u onderbreken voor de heer Azzouzi, voor de interruptie.

De heer Azzouzi: Ik snap de bijdrage van de VVD als die gaat van tips geven aan het college, maar echt op de stoel van het college gaan zitten en ook aangeven hoe zij dat gaan doen, dat is dan een stapje te ver, vinden wij.

De voorzitter: Dank u wel. Dit was meer een opmerking, dus ik ga eerst dan nog even een interruptie naar de heer Jansen.

De heer Jansen: Dank u wel, voorzitter. Even wat me een beetje verbaast in de bijdrage van de heer Van Santen, is dat hij in de commissie BAC, die gaan we hier niet over doen, is hij ook altijd heel fel dat er wat moet gebeuren. En nu gebeurt er wat en nu zijn er problemen en nu kost het te veel geld. En is het de heer Van Santen met mij eens dat het college niet een probleem van het college oplost, dat het college met deze handeling een probleem uit het verleden oplost, toen het niet goed opgezet is, waar andere wethouders voor verantwoordelijk zijn geweest, colleges waar u ook in vertegenwoordigd bent.

De voorzitter: Ik ga terug naar de heer Van Santen.

De heer Van Santen: Over dat verleden, daar kan ik niet zoveel mee. We zitten nu in het heden. Nee, wij waarderen, dat heb ik ook uitgesproken, wij waarderen dat het college een weg zoekt, zeg maar. Maar dan zou ik verwachten dat het ook op dit punt geregeld is. En dat is het niet. En wij denken dat het college creatiever kan zijn en voor minder geld ook het kan oplossen. Dus in die zin ga ik helemaal niet op de plek van het college zitten, want die moeten dat zelf uitvoeren. Wij vinden het prijskaartje gewoon eenvoudig weg te hoog. Daar kunnen we ook andere dingen voor doen voor onze burgers.

De voorzitter: Goed. U had een interruptie? Gaat uw gang.

De heer Philippens: Ik ben wel benieuwd naar de bijdrage van de heer Van Santen. Hij geeft aan dat u deze oplossing niet wil. Dat deze oplossing te duur is. En ik ben dan wel benieuwd van, hoe zou je dan zelf wel dat probleem, welke route ziet u dan om dit probleem op te lossen? Is dat inderdaad het neerleggen bij de huidige ambtelijke capaciteit om dat op te pakken? Daar ben ik wel benieuwd naar hoe u daarnaar kijkt. En is dan ook uw intentie om het totale risico op die onrechtmatigheid dan in zijn totaliteit weg te nemen?

De voorzitter: Ik ga terug naar de heer Van Santen.

De heer Van Santen: Antwoord op de laatste vraag is, ja, want anders vind ik het niet zo zinvol. En op het eerste stuk, kijk, dan gaan we een hele inhoudelijke verhandeling krijgen. Ik werd al net even aangesproken door de heer Azzouzi, ik denk dat dat te ver gaat in deze commissie. Ik doe een beroep op het college om hier creatief mee om te gaan. Er zijn andere voorbeelden in de praktijk waar het gewoon veel goedkoper kan.

De voorzitter: De heer Jansen, die gaat ook nog een interruptie? Ja, gaat uw gang.

De heer Jansen: Dan nog een keer. Dit is toch weer, ik hoop dat de heer Van Santen daar gewoon ja op kan zeggen. Is het niet gewoon hetzelfde? U heeft hier uw tas met ideeën en die houdt u weer lekker op slot. En u helpt niet het probleem op te lossen. Ja of nee?

De voorzitter: Ik ga terug naar de heer Van Santen.

De heer Van Santen: Nee.

De voorzitter: Goed. Zijn er anderen in... Is dat nog een interruptie, mijnheer Azzouzi? Oké, dan ga ik even op volgorde van mijn scherm. Dat is de heer Halkes

De heer Halkes: Dank u wel, voorzitter. Ik zal het kort houden. Het is inderdaad een hoop geld, maar het is nodig. Ik sluit me aan bij de vragen die de heren van D66 en WIJ Lansingerland hebben gesteld daarover. Maar in de kern kunnen wij dit voorstel steunen.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Olst, in eerste termijn?

Mevrouw Van Olst: Ja, dank u wel. Ik was helaas niet bij de BAC vergadering de laatste keer. Maar ik begrijp dat dit een noodzakelijk geval is wat moet gebeuren. Dus ergens is het makkelijk om te zeggen, dat doen we, want het is incidenteel geld. Maar als ik zie waarvoor het wordt gebruikt, dan vind ik eigenlijk, we mogen niet op de stoel van het college gaan zitten. Maar ik ben het wel een beetje eens met de heer Van Santen dat we hier wel kritische vragen over mogen stellen. Want er wordt aangegeven dat deze middelen worden gebruikt om projectleiding in te huren voor de contractenbank en de verplichtingenadministratie en een tijdelijke aanvulling bij de teams JZ&I en Financiën te doen. Dus dat is allemaal helder. Maar zeven ton is natuurlijk wel echt, dat zijn wel echt best wel een hoop mensen. Dus ik ben wel heel benieuwd hoe dat dan onderbouwd is. En dat we daar toch wat meer duiding bij krijgen, dat we daar een goed gevoel over kunnen hebben. Dank u wel.

De voorzitter: Ik ga naar de heer... Is het uw eerste termijn of had u nog een interruptie? Oké, maar dan ga ik even de volgorde van mijn scherm. Dan ga ik eerst naar de heer Oostdijk. Omdat ik dacht even dat u een interruptie ging doen. Maar ik ga eerst naar de heer Oostdijk.

De heer Oostdijk: Voorzitter, dank u wel. De ChristenUnie begrijpt de wens van het college om een contractenbank en een verplichtingenadministratie op te zetten. Als dat kan helpen om onrechtmatigheid te voorkomen en efficiënter te werken, dan is het natuurlijk goed om te doen. Wij zijn echter ook wel een beetje geschrokken van de kosten die hiermee gemoeid zijn. Voor 2025 een bedrag van 545.000 euro. Een heel groot deel daarvan voor extern in te huren mensen. We hebben bij navraag ook begrepen dat die kosten gaan over de periode vanaf besluitvorming, dus strakjes als het goed is, tot aan het eind van het jaar. Als je dan een bedrag even gaat terugrekenen, dan zou dat betekenen bijvoorbeeld dat die deelprojectleider bijna 20.000 euro per maand zou moeten verdienen. Ik hoor graag of dat klopt of niet. Ik hoop dat het niet klopt, zou ik bijna willen zeggen. Maar kortom, is hier sprake van hele specialistische kennis, die dus dat kennelijk vraagt aan kosten? Of hoe zit dat precies? We snappen het voorstel, maar we roepen het college wel op om extra kritisch te kijken naar de kosten hiervan. En waar het kan, ze zo laag mogelijk te houden. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we naar de heer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Meer dan 2000 jaar geleden schreef Titus Plautus in het toneelstuk Asinaria reeds, de kost gaat voor de baat uit. En dat

geldt ook voor dit stuk. Jazeker, zoek het maar op. Je moet dit in eerste instantie, je moet eerst geld gaan uitgeven om dit te doen. En weet je, het is een hoop geld, dat klopt inderdaad.

De voorzitter: Maar voordat u dat uit gaat leggen, ik begrijp dat de heer Van Santen aanslaat op uw toneelstuk.

De heer Van Santen: Voorzitter, wat laten we eens een jaar verder gaan of zo, als we weer in de BAC zitten en er worden weer onregelmatigheden gesignaleerd en opgeschreven door het college en de accountant en we hebben wel deze contractdatabase voor 7,5 ton geïmplementeerd. Hoe reageert de heer Ruijtenberg dan?

De voorzitter: Ik ga terug naar de heer Ruijtenberg.

De heer Ruijtenberg: Dat is een onmogelijke vraag. Ik weet niet hoe ik dan ga reageren. Ik weet niet of ik over een jaar überhaupt nog wel in deze zaal zit. Dus laten we daar eerst maar eens naar gaan kijken. Dus weet ik niet. Heel simpel. Maar goed, laat duidelijk zijn, zoals ik net al zei, de kost gaat voor de baat uit. Een contractbeheer, het is eigenlijk vreemd dat we dit niet al eerder hebben gedaan. Bij een professionele organisatie waar een hoop geld in omgaat, en dat is de gemeente Lansingerland, daar hoor je dit gewoon voor elkaar te hebben. En ja, het is een hoop geld, dat realiseer ik me. Maar als je dit goed doet, dan moet je ook inderdaad wat geld er tegenaan geven. En uiteindelijk zal het geld gaan opleveren. Wat ons betreft dus een hamerstuk.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar de heer Azzouzi, gaat uw gang.

De heer Azzouzi: Dank u wel, voorzitter. Ik sluit me aan met de woorden van de heer Ruijtenberg. Het gaat niet alleen maar om onregelmatigheid. Als je contractbeheer goed regelt, dan kan je ook kosten besparen. En dat is handig om te doen. Op de vraag van de VVD aan GroenLinks, bij de BAC dan krijg je, als wij dat niet doen of minder doen, dan krijgen wij een hoog percentage van onregelmatigheid. En dat willen we niet. We willen wat minder. Dus een hamerstuk.

De voorzitter: Dank u wel. Even kijken, volgens mij hebben we alle fracties gehad. Dus dan gaan wij richting de wethouder, wethouder Hoek als het goed is. Ja, wethouder Hoek, gaat uw gang.

Beantwoording college

De heer Hoek: Dank u wel voor uw bijdrage. Ik zal niet ontkennen dat het om veel geld gaat. Mijn ervaring is overigens dat alles wat met computers en beveiliging te maken heeft gaat over het algemeen over veel geld. Dus wat dat betreft verrast het me niet. D66 vraagt of het plan van aanpak nog wat SMART'er gemaakt kan worden. Dan moet ik even naar de overkant kijken. Want daar heb ik me niet helemaal in verdiept. Maar ik denk dat we dat wel nog schriftelijk wat SMART'er kunnen maken voordat de besluitvorming in dit huis plaatsvindt. En ik zie een ja-knik, dus dat klinkt goed. De structurele kosten, de structurele zitten nu natuurlijk in de hele organisatie verweven. Want op iedere afdeling loopt zo'n beetje iemand die voor een gedeelte contracten in de gaten houdt, verplichtingen in de gaten houdt. Dat wordt allemaal straks bij elkaar geschoven. En daar komt, en dat heeft u ook kunnen lezen, één iemand die daar verantwoordelijk voor wordt. Dus die structurele

kosten zitten nu verspreid in de hele organisatie. Die worden straks gebundeld bij één persoon, zodat je ook duidelijk overzicht hebt wat onze verplichtingen zijn, wanneer er een contract afloopt, hoe het met aanbestedingen zit en al dat soort zaken. Dus die zijn er. De kosten, u zegt, het zit een beetje, in mijn optiek gaat het om 65.000 euro. Dat is 45.000 euro voor de aanschaf van het systeem en 20.000 euro voor de koppeling met Centric. En het systeem is dus 65.000 euro bij elkaar. En ja, het klopt wat een ieder zegt, met name de simpele handeling om al dit soort contracten op een goede, ordentelijke manier in het systeem in te voeren, dat kost ontzettend veel tijd. En daar moeten we wel externe voor inhuren. En u weet net zo goed als ik dat dat geen goedkope exercitie is. Maar daar zit hem wel de crux van het verhaal. Dus wat dat betreft klopt uw stelling, maar hetgeen GroenLinks zegt, klopt ook. De kosten gaan uiteindelijk voor de baten uit. Een garantie op rechtmatigheid, goed, ik vraag u een bedrijf aan te leveren wat een 100 procent garantie op rechtvaardigheid zou kunnen geven. Maar die bestaan niet, kan ik u vertellen. Of rechtmatigheid, wat zei ik? Nee, rechtvaardigheid zou nog beter zijn. Maar het gaat om rechtmatigheid. Nee, dat soort bedrijven die bestaan dus echt niet. Daar zit altijd een clause in dat het streven is om, maar dat er altijd een onrechtmatigheid in voor kan komen. Dat kan je ook bijna niet uitsluiten. Ik ben het wel met de heer Van Santen eens, op het moment dat wij volgend jaar weer met de BAC rond de tafel zitten en blijkt dat er in het kader van rechtmatigheid toch weer het een en ander mis is, dan hebben wij wel weer een nieuwe uitdaging, vind ik. Want dan moeten we met elkaar wel dat gesprek aangaan. Want je schaft geen systeem aan om uiteindelijk niet een probleem op te lossen. Dus dat is duidelijk. Even kijken, creatiever. Weet je, dat vind ik zo'n containerbegrip. Alles in het leven kan creatiever. Maar de vraag is of het met betrekking tot ICT ook daadwerkelijk kan. En kijk, wij houden ons eigenlijk altijd aanbevolen, mijnheer Van Santen, om uw creativiteit hier wat meer op tafel te leggen om te kijken, of daar goede ideeën tussen zitten. Tuurlijk, waarom zouden we dat niet doen? Alleen, er is wel naar gekeken. We hebben een kwartiermaker gehad die dit uitermate uitvoerig heeft onderzocht. En dit is eruit gekomen. Even kijken, hoor. De kosten zijn erg hoog. De deelprojectleider, het gaat natuurlijk om een periode van zeven maanden, alles bij elkaar. En of hij nou 20.000 euro per maand verdient, dat lijkt me ook erg veel. Maar ik heb al net iets gezegd over de personele kosten, dat die de hoofdmoot zijn bij betrekking tot deze incidentele investering. En inderdaad, de kosten gaan voor de baten uit. Dus we hopen uiteindelijk dat we kunnen terugkijken op een succesvol traject. Waarbij het zo is dat we inderdaad daar en een goede contractenbank hebben, een verplichtingenbank hebben, maar ook dat de aanbestedingen goed gaan. En dat gaat ongetwijfeld veel geld opleveren. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel, wethouder, maar ik zie dat er nog een interruptie is. Nee, ik heb een interruptie. Nee, die gaat voor. Mijnheer Jansen, gaat uw gang.

De heer Jansen: Dank u wel, voorzitter. Ik had nog een vraag gesteld...

De voorzitter: Even een punt van orde, want, voordat u verder gaat. Misschien even te linkerzijde. Misschien kan het allemaal iets stiller, want anders is het net een kakofonie hier zo. Maar, want anders kunnen we ook niet helemaal goed volgen wat mensen zeggen. Dus als u onderling even spreekt, doe het dan even zacht of even buiten de zaal. Mijnheer Jansen, gaat u verder.

De heer Jansen: Dank u wel, voorzitter. Ik had nog een vraag gesteld aan de wethouder over de invoering. Gaan we wachten tot alles gevuld is of gaan we hem stukje voor stukje in

bedrijf stellen? En dat is eigenlijk wel belangrijk dat antwoord om te kijken welke resultaten we al in de BAC van volgend jaar kunnen zien.

De voorzitter: Ik ga terug naar de wethouder. Mijnheer Hoek, gaat uw gang.

De heer Hoek: De invoering, daar zijn we voorlopig nog wel een maand of vier mee bezig, maar gaandeweg wordt het hele systeem gevuld. En er werd net nog het een en ander in mijn oor gefluisterd, dat ik was wellicht iets te voorbarig met betrekking tot de beantwoording van de BAC van volgend jaar, maar daar zal mijn collega ambtenaar antwoord op geven.

De voorzitter: Aan u het woord.

Ambtelijke ondersteuning: Goedenavond, allemaal. Mijn naam is Christine Baukema. Ik ben de teammanager van juridische zaken en inkoop. En mag ik even terugkomen op jouw punt, Leon, van de BAC? Want volgend jaar zitten we zeker in de BAC met een onrechtmatigheid. Dat kan niet anders. Heel veel contracten sluiten we af met een looptijd van vier tot zes jaar. Dus het is ook een proces van enkele jaren om de onrechtmatigheid steeds verder terug te dringen en de nieuwe contracten in de contractenbank te gaan registreren met alle metadata die erbij hoort en de einddatum en de uitnutting. We zijn al wel sinds we bezig zijn met de kwartiermakerfase bij mij in het team aan het registreren welke contracten we de afgelopen half jaar, driekwart jaar afgesloten hebben met die gegevens. Dus dat is gelijk al de input voor het systeem. En alles wat we dan nu nieuw afsluiten gaat er ook gewoon in. De nadruk ligt voorlopig ook op de inkoopcontracten. Want daar zit de onrechtmatigheid. Maar het systeem gaat ook zo worden dat we de overige soorten contracten erin kunnen zetten. Dus denk aan alle privaatrechtelijke contracten die je af kan sluiten. Huurovereenkomsten en dat soort zaken.

De voorzitter: Dank. Ik kijk nog heel even... Geen behoefte meer? Mijnheer Hoek ook niet meer?

De heer Hoek: Ik ben het er helemaal mee eens.

De voorzitter: Dat is de vraag niet, maar de vraag was of u klaar bent. Dan gaan we naar de heer Van Santen. Gaat uw gang.

Tweede termijn

De heer Van Santen: Ik ben blij met deze uitleg. Is het dan zo, kan het college dan bevestigen dat er dan dus als gevolg van deze contractendatabase geen nieuwe gevallen meer zullen zijn? Dus oude gevallen waar u niks aan kan doen, dat is duidelijk natuurlijk. Maar geen nieuwe gevallen in die BAC waar we het dan over hebben.

De voorzitter: Even kijken. Dan gaan we kijken in tweede termijn wie er nog meer. Mijnheer Oostdijk, gaat uw gang.

De heer Oostdijk: Wij kunnen ons op zich vinden in het voorstel. Maar nogmaals, de oproep blijft aan het college om kritisch te blijven op de kosten. Ik weet niet in hoeverre contracten met projectleiders al getekend zijn. Maar ik hoorde de wethouder zeggen, 20.000 euro lijkt me erg veel. We hebben net nog even zitten terugrekenen naar een

uurtarief. Het schijnt zo te zijn dat je dus een uurtarief van 135 tot 150 euro per uur, dat in die wereld dat gewoon kan. Dat is kennelijk de wereld waarin we leven. En de realiteitscheck bij mij ook, zeg maar. Dat nog even in de tweede termijn.

De voorzitter: Goed. Na deze ontboezeming voor de heer Oostdijk, als het gaat om uurtarieven, gaan we even door naar de heer Ruijtenberg van GroenLinks.

De heer Ruijtenberg: Dank u wel, voorzitter. Richting de wethouder, het doet me goed om te horen van hem dat GroenLinks gelijk heeft. Maar dat hadden we eigenlijk al sowieso kunnen weten. Richting de heer Van Santen, ik wilde wel een kleine winstwaarschuwing geven. 100 procent garanties dat er ook in de toekomst geen onrechtmatigheden zullen gebeuren, dat bestaat gewoon niet. Dus als u daarna op zoek bent, dan bent u echt op zoek naar de bron met het levenswater voor de eeuwige jeugd. Ook die is niet te vinden. Is er gewoon niet, ondanks dat de heer Machielse zijn best doet. Maar dit kan echt niet, zeg ik even nog maar namens het college, wat u vraagt.

De voorzitter: Goed. De heer Ruijtenberg neemt een voorschot op de verkiezingen, begrijp ik. Dit was het in eerste termijn? Ik kijk even rond. Of tweede termijn, sorry. Het gaat allemaal zo snel. Dan gaan we naar het college. Dan gaan we eerst naar de heer Fortuyn. Gaat uw gang.

Beantwoording college

De heer Fortuyn: Dank u wel, mijnheer de voorzitter. Het is inderdaad de verantwoordelijkheid daar waar het om het systeem gaat van mijn collega Leon Hoek. Maar waar het om de BAC gaat en de financiële verantwoording ligt het toch bij het college, maar meer specifiek als portefeuillehouder financiën. De vraag is net gesteld, kunnen we dan ook verwachten dat er geen overschrijdingen dan wel onrechtmatigheid plaatsvindt? Ja en nee. Ik wil gewoon toch de winstwaarschuwing wel geven. In de BAC hebben we het er al verschillende keren over gehad. Als je een projectleider hebt en je project loopt wat uit, op wat voor reden dan ook, in een overspannen markt, dan kan het wel zo zijn dat we uit een contract gaan lopen, dan wel uit de aanbesteding, zoals die gedaan. Daarin, dat is ook de garantie die we willen geven, zal er een collegebesluit moeten zijn om gemoveerd af te wijken en dan hebben we wel een rechtmatigheid te pakken. Want als je een projectleider die er al twee jaar op zit tegen een uurtarief die iets lager ligt, die net berekend is, want die hebben we ook nog wel, het is niet allemaal 135...

7. Actualiteiten uit het college

8. Actualiteiten uit de commissie

9. Verbonden partijen

10. Rondvraag en sluiting